

MB
174.417

Kiss Benedek

A HAVAZÁS
MÖGÖTT

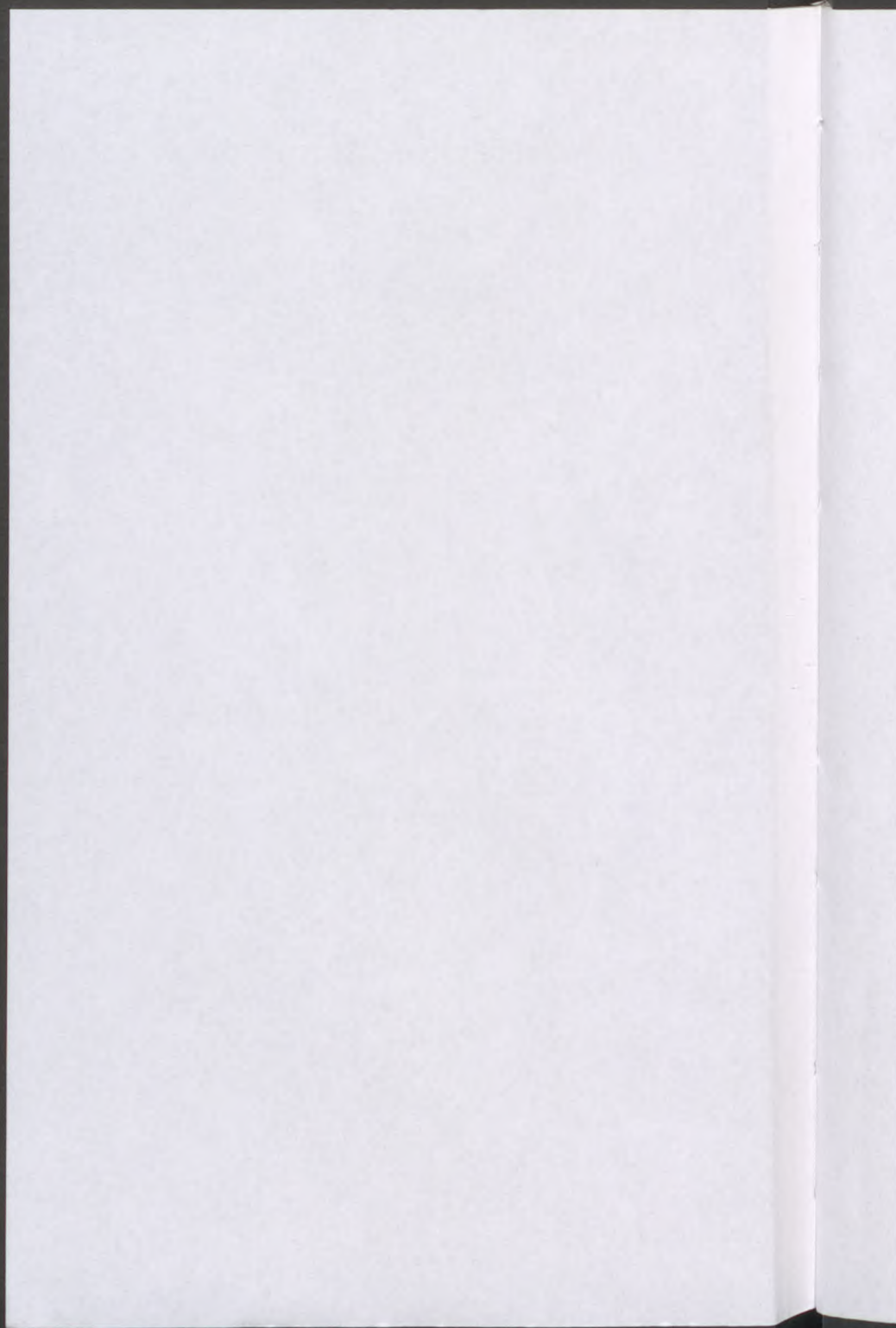
LITTERA NOVA

ÚJ VERSEK

KISS BENEDEK / A HAVAZÁS MÖGÖTT

KISS BENEDEK

A HAVAZÁS MÖGÖTT

LITTERA KIADÓ

Budapest, 2000

452510

A könyv megjelenését
a Magyar Könyv Alapítvány,
Budapest Főváros XII. kerületi Önkormányzata
valamint Akasztó Önkormányzata
támogatta

ÚJ VERSEK
2.

A sorozatot szerkeszti:
Balázs Tibor

MB 174.417

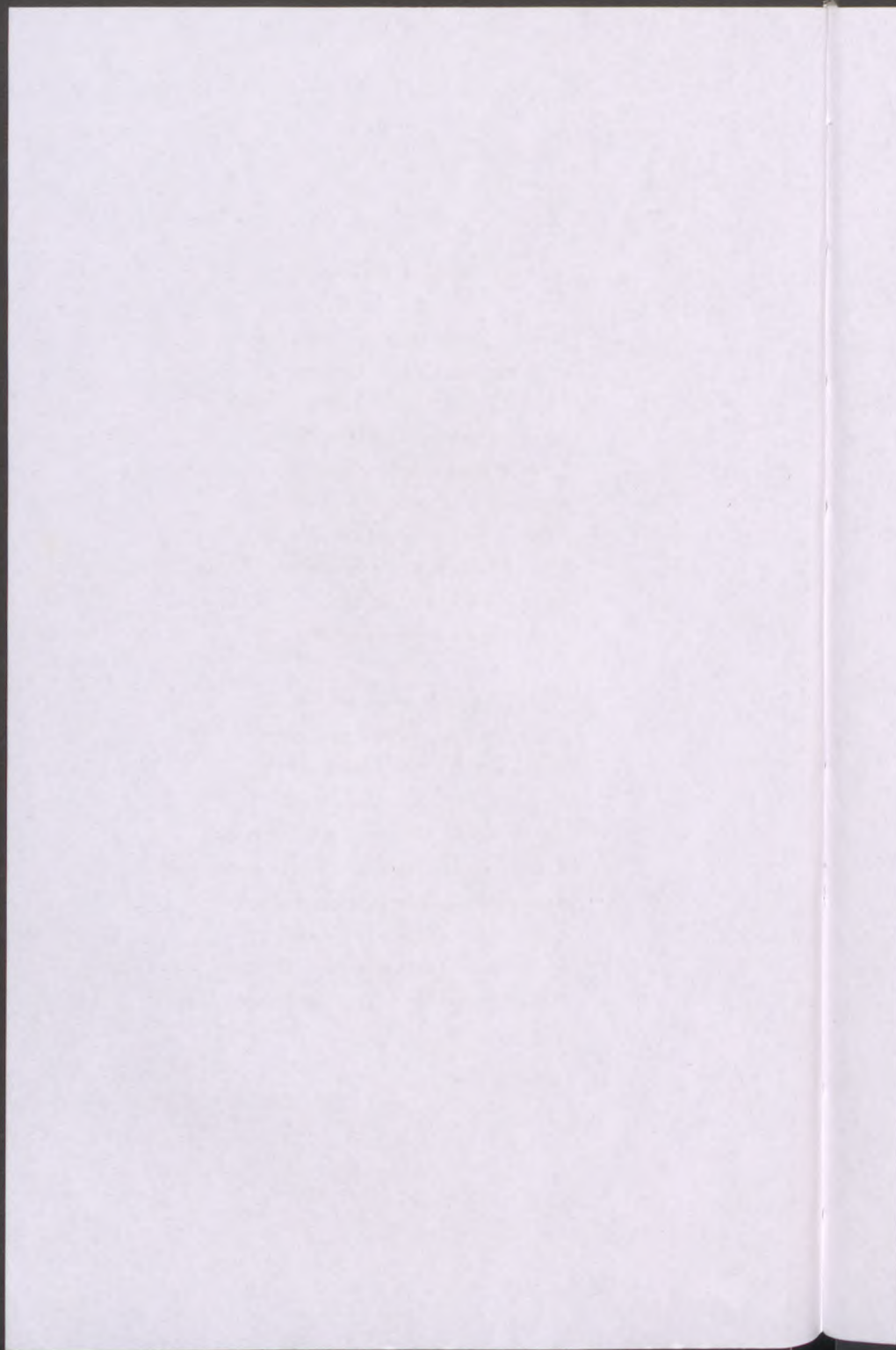
2000

VERSET ÍRVA

*Mintha fecske gyúrmáztatja fészkrét:
szájmeleg sárszókából lesz a vers.
Lélek-dágvány hajlik kétrét, négyrét –
szóra szó-sár nyálazódik, nyers.
S mi önmagában is tökéletes:
egymást fogva maga a csoda lesz.
Tégla és habarcs, mi összetartja.
Fészek lesz, madárnak lakható.
Így rétegeződik szóra szó,
verset írva – sártégla a falba.*

*A lélek osztatlan láb, felül hínár
s tündérrózsa – lent sötét iszap.
Megbolygatva kénbuborék és sár
bugyborog föl, az aljból kicsap.
De tündöklük fönt, nyit a tündérrózsa,
s hogy szellem, tündér – maga se tud róla.
Mérges, csigák, kagylók kavarnak,
egész életed üledéke fölbolydul,
körül nagy smaragdbékák vakognak,
s nem repülhetsz ki a magad rakta falból.*

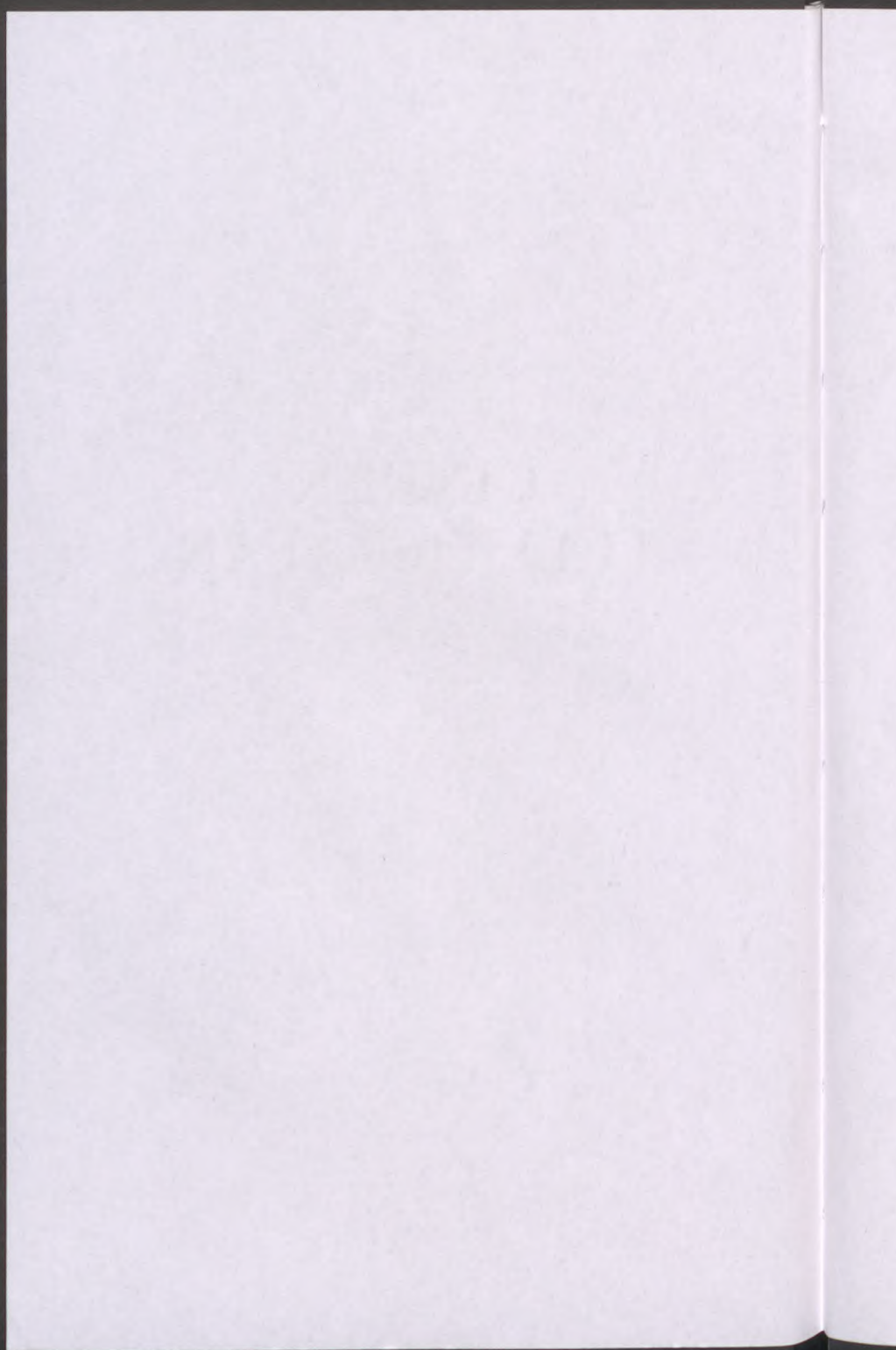

I.

CINKÉK
TÉLI TISZAFÁN

ÖMLIK A KÖD

Fenyőfát árulnak a standokon,
a város már Jézuska-illatú.
Köd önti el az utcát vastagon,
mint nyáj előtt ha nyílik a kapu.

Alkony tölti meg szívem hirtelen,
nehéz már, mint a vízzel telt szivacs.
Villamos cserreg – a köd véresen
hever lecsorgó lámpái alatt.

Minden kirakat csupa sztaniol,
a járda meg csak kong, mint a harang.
Lélekharang. Lelkemnek válaszol.
Csillagot piszkít vállamra egy galamb.

Nem vettem semmit, pénzem sem maradt,
pedig kinyílt az Arany Kapu.

Ködcafatok a kerekek alatt.

S ömlik a köd, mint hodályból a juh.

KÁNYÁK

Kányák a kert alatt,
fertelem-madarak,
szárnyasok szántás-fekete népe
kurrogat, károгат,
keringnek kert alatt,
szállnak
fülveresítő télnek elébe.

Tél jön,
kűszöbön
kapar a fagy-köröm,
ordas hideg a csontig harap.
Hol már a fecskepár?
Csak e kurr,
csak a kár –
martalóc-csőr a vetésre csap:
fertelem-madarak
a kert alatt!

HÓGOMOLY PORZIK

Havat csipeget egy veréb
faágon.
Megfeni csöpp csőre hegyét
az ágon.

Csendes minden.

Ám egyszerre:
puska dörren,
vaddisznó csörtet át bokros
csapáson.

Veréb röppen,
az ág billen,
ring magában,
mintha szélben,
s hógomoly porzik nyomában
csodásan.

VÁRAKOZÁS

Mit hoz a karácsony?
Mit hoz? Mit hoz?
Csillag az égen mért remeg?
Remegő csillag mért remegtet?
Mit hoz a karácsony?
Mit hoz, mit hoz?

Fagyos az utca,
kopog a járda,
fennen királtság
dermedt árnya,
fényköszörülte
szablya a csőre –
terül ránk Heródes
denerévárnya.

Születik mégis, vagy
meghal a kisdéd?
Fagyos a szalma,
ökrök zörögnek,
ahogy a töreknek
halmába túrnak;
az embereknek,
az állatoknak
szája párás hab,
ahogy lehellnek,
mindegyre hívőn
vág্যakoznak,
mind várakoznak.

Mit hoz a karácsony?
Mit hoz? Mit hoz?
Csillag az égen mért remeg?
Remegő csillag mért remegtet?
Mit hoz a karácsony?
Mit hoz, mit hoz?

MOST IS ÉS MOST SEM

Tipródva tollpuha hóésésben
elgondolom: most
forralt bor gőze száll...
Pedig csak homály,
a takony homály.
Minden maszatos,
minden mocskos,
gumiabroncsok alatt
fröcsköl a sár.

Nem messze innen vér
kásásítja a szűzi havat!

Hé, Heródes,
felkötheted magad,
minden pribéked
nyugállományba menjen:
nincs már több dolgod a
történelemben:
most sem születik meg a
Kisdéd,
hiánya sötétíti csak be a
Földet,
mert a boldogtalan Mária
most is elvetél
bennünk...

Isten szeme bevérvik, látván:
mivé is lettünk!

CSIPKE-HIDEGBEN

Vadgalambbúgás a zúzmarás ágon...
Áll a világ konok csipke-hidegben.
Vadgalambbúgás! Irígylem s – szánom.
Dermedt utcák kövét kongatja lábam,
pillámra hópehely hamuként rebben.

Nem porítja a fagy-betont sugár most,
kedvem is lomba köd borúja nyomja.
Fagy-beton köt mindent. Kushad a város,
nincs egyenes vonal, kusza, homályos
folt csupán ház, torony, csipke-zúzos fa.

Valami véglegest, változhatatlant
gyanít a gyenge szív, s gyávulva retten.
Hogy e tél végleges... Lebírhatatlan...
Hogy ez már így marad... Elmúlhatatlan!
Hogy megszűnt az idő... S áll minden
vekker.

De az a vadgalamb! Hisz melegíti,
egyedül is fűti a hűlt világot!
És magát: Kibírni, kibírni, kibírni!
Ó, az a vadgalamb! Hiszen ő hinti,
fújja körém ma is az élő lángot.

Hallgatlak, gyönyörűm! Csipke-hidegben
búgod a kibírni-t magad-igézve.
Dadogom én is hát – örök hitetlen -,
míg pillámra a hó pernyélve rebben:
Vége lesz, vége lesz, vége lesz, vége...

SZEMÉT-KIRÁLY

Utcaprő-szél,
idült nyugdíjas,
te nyughatatlan
    északi szél,
jól jönne most, ugye,
hogy tovább fújhass,
egy kis borocska,
    míg tart a tél?

Forralt borocska ám,
fahéj, szegfűszeg,
borssal meghintve –
    az volna jó!
Mínuszok járnak még,
a tócsa dermedt –
forralt bor volna csak
    vagy fél akó!

Mínuszok járnak még,
behúzott nyakkal
kopog el sietve,
    ki erre jár,
te söpörsz csak merőn,
gúnyos ajakkal,
északi szél, te
    szemét-király

CINKÉK TÉLI TISZAFÁN

/Szigligeti Alkotóház, 1991. február/

Valamikor olyan világos volt minden, mint a hó,
s most süt a hó – és semmi sem világos.
Jönnek a hírek megállíthatatlan,
ökrendi az éter a híreket, mik
bemaszatoľják lelkünk ablakát,
mint szétnyomott legyek az üveget.
Zenét hallgatok inkább, úgy döntöttem,
e zord télben az megkönnyít, tisztán tart.
Zenét hallgatok s nézem a tiszafát künn
az ablak előtt, szinte tudatlanul...
Fehér minden, fehér és villogó,
s dermedt-konok: egy túlevél meg nem rezzen
a havas kupolájú gyönyörű fán.
Vagy mégis? Egy cinke, pattanván külsőbb ágra
a fa-sűrűből, könnyű mozdulatával
magát felfedi... S amott még egy, még egy!
Tetvészik a fát, dolgoznak lám most is,
aztán néznek be hozzám okos szemmel,
hozzám, ki jó melegben itt ülök.
Ablakot tárok – nem röppennek el, nem,
csak cinkenylven szólnak valamit,
s hallgatják most velem a rádiót:
Vivaldi Négy évszakját sugározzák,
imént kezdték el éppen a Tavaszt.
Hallgatjuk a Tavaszt, én meg a cinkék,
s meg sem merek moccanni az ablakban
bezúduló fagyos légáramlatban.

ÚJÉV UTÁN SZIGLIGETEN

Eget feszítenek ki fölém
a vadlibák.

Északi szél iramlík. Zendül
a tó s a nád.

Fehér hullámszegélyen villan
egy hangulat.
Vagy gondolat? Mindegy. Sötétlik
már víz alatt.

Borzongás. Vadlibák húzása.
A strand üres.
Kószálsz matató kézzel, akár
egy ószeres.

Mint ószeres, ki matat, keres –
mit is keres?
Nyarat? Egy lány arcát? Hisz lángolt,
mi most deres.

Északi szél borzongat, s nincs lány,
csak tél, öreg!
Gombold magadra, mint a bundát,
éveidet!

A HAVAZÁS MÖGÖTT

Kívánczok el e hóesésből
– nem is nyárba: –
gyermekkori télbe,
félve nézem ezt a vad kavargást,
félve, félve.

Tél bennem is.
Mogorva a kedvem.
Ments ki innen, gyerekkor hava!
Mikor ropogós, ripók hidegben
röpített széllel a korcsolya!

S korcsolyával aztán a tanyára,
rokonokhoz, a jeges uton...
A pusztának ködfal volt határa,
s túljutottam minden ködfalon.
Hová lett a régi sok rokon?

A vadvizek fenéig beállva...
Csatangoltam térdig csatakosan
fácánok rozmaring-léptén járva,
s alig vettem észre:
este van.

És az esték! Hímes téli esték!
A kis szoba szinte fölrepült,
szikrázott a csillaggal kivert ég,
Dávid
Jézuskának hegedült.

Mese szólt: háborúk, végrehajtók,
a csepp kenyér meg a nagy árvizek...
Nagyanyám főtt kukoricát majszolt,
buggyant gyakran
a borosüveg.

Mi kicsik, lestünk elefánt-fülekkel,
a varrógép bele-belehadart.
Egyszer volt... Régen volt...
De volt egyszer!
Már mindent barbár havazás takar.

TÉLI ALKONYON

Ilyenkor, ködös, téli alkonyon,
olyan, mint mikor szemem lehunyom,
ahogy nézek az ablakon kifele,
s a köd úgy fog körül, mint halk zene,
mint gomolygó, tej-színű illatok,
mint mikor, rég, mezőkről állatok –
tehenek billegtek hazafelé,
port gomolydítva az utcák fölé...
Nézem, nézem az utca tej-ködét
az ablakon át – szítál már a sötét -,
s közben hallgatom azt a halk zenét,
mi bennem sajdul – ó, régi nyarak!
elhagyatottak, s én is elhagyatottak
titeket! mégis, tüzetek olvasztgatja
– miként majd kint -: bennem, most, a havat!

De szép is voltál, én gyerekkorom!
Nem emeletre zártan – szabadon,
szabadon és szilajon nőttem én,
s mi köd most: fény volt minden, csupa fény.
Mi hatalmas volt, akkor, ott az ég!
Nem hinni – megélni lehetett Istenét:
naponta Benne éltem – oktalan
kölyök-állat, de kinek értelme van;
mint Ádám s Éva bűnbeesés előtt:
nem szégyelltem a meztelen Időt,
mely végtelen volt, mint a Szeretet,
amiben fogantattak mindenek.

Ilyen naív az Éden lehetett!

Naív, s boldog... Vagy csak most gondolom,
érett fővel már, sok-sok fájdalom
kráterétől hegyvidékké válva,
innen nézve vissza a sík tájra?

Meglehet. Mert még átkoztam is.
Az a kép mégsem torz, mégsem hamis:
minden idegen úgy rezdül ma is,
hogy perli vissza, perli örökét,
ami övé volt: a való mesét,
hol föltámadni lehet, sőt muszáj,
s a munka – játék, s a csoda – szabály.

HÓ ÉS BÉKE

Boróka-kedvem
rejt a hó.
Köpeny a tüskés testen.
Most így a jó:

békével, hóval
elkeverten.

Most csak a havak rétje,
rétek vesztett parázsrígói,
csengők csilingelése,
csilingelések rézcsikói –

most csak gazdátlanul
a béke!

KÚT

Mint ki látáshoz szoktatja
szemét,
úgy tűnik fel mélysége
régi kútnak,
ki hűtött vizet,
békát,
görögdinnyét,
s cicázott Nappal,
ringatta a Holdat.

Létrán másztam le –
tégla meglazult.
Sikamlós, hűvös hüvely
fogadott be.
Milyen magasan trónolt ott
az Úr!
Sohasem jártam
oly lehúzó ölben.

Hol vagy te, vad korom,
veszett vagányság?
te nyüzsgő udvar,
ti pozsgás
virágok?
Léptem már óvatos,
csupa jámborság –
ágasfán rút holló-sötétség károg.

Ó, fiatalság,
múltodat hogy vártam!
azt hittem,
felnőttteké a csodák,
pedig fejbúbig
mind
csodában jártam,
s most sírok, zörgök,
mint a száraz mák.

Sohase voltam annyira
védtelen!
De helyükre kerültek
mind a téglák.

Moha csiklándott...
Súlyom lett hirtelen...
Ezért imádom
azóta
a könnyű margarétát.

SZÓL A VEKKER

Későn feküdtem, sok a munkám,
s mint a hirtelen-záporok cseppje,
a csengetés úgy hull rám
– rám és a csendre.

Ámuló, rég-volt gyermek-ébredések
kakasok, madár-sípok jelére!
kisgatyás udvarra-futások,
éber álomtalanság
harmatcsillogás-kékje!
amint a csöpp emberkék
nagyosan,
szétvetett lábbal állnak,
vizeletük szivárványsugárban
csobog, s mint arany gyújtózsínór:
robbanás-felhőt kavar a hamurakásban,
s a hamu pezsegve, habot izzadva forr,
s igyeksenek máris eloldalogni:
nehogy le kelljen feküdni még!

Elhamvadt gyermek-ébredések –
de rég volt, jaj de rég!
Hajnali ébredések:

mért hervadtok el, mikor még
nem tudjuk,
mit jelent
az éber álomtalanság harmatcsillogás-
kékje,
kisgatyás udvarra-futások
boldog-ámuló Nap-tehén-lesése,
nem bódít ágyba fáradtság,
vagy csak egy asztalra bukott kézre...

TAVASZT ÁLMODTAM

S reggelre
mindent
belepett a hó...
Álmodtam, szépet –
azt is hó takarta.
Tavaszt álmodtam,
talán nyarat is,
mára meg lefagy a
kipattant barka.

Álmodtam nagy vizet,
talán hajót is,
forgott, szikrázott
a Földgolyóbis,
de hol már a tavasz,
ifjúság,
hajó!
Reggelre mindent
belepett a hó.

HÓ ALÓL FŰ

Gyermekkor friss gyepje,
futballpálya, birkalegelő,
ilyenkor füved vadul zsendül,
évszázadok hava olvadoztán
pogány lándzsákkal
vadul tör elő.

Mintha megújulnék veled én is,
futballpálya, birkalegelő,
őszibúzaként fagyot lebírva,
és mintha konok szívünk tüzetől
langyulna újra
s fényesednék ki a levegő.

Szeretnék játszani, futni ma újra
futballpályán, birkalegelőn,
tarackgyökér-erős vérindákkal
kapaszkodni az élet szívébe,
hisz virágzás tornya ott is, hol várnak rám:
a temetőn.

Nem tudok futni már, játékom korhelyé,
futballpálya, birkalegelő,
temetlek titeket, ifjúi évek,
kihamvad belőlem már az erő,
megindít mégis, ha pogány lándzsákkal
hó alól fű tör elő.

MILYEN IDŐ!

Hánytorognak
a vadvizek.
Lábujjhegyre állnak
benne
a nyárfák,
szarkafészkeiket
az égnek felajánlják.

De kinek háza dől,
malacát viszi az ár,
hogy' szóljon istenéhez?
Fekszik a gabona,
a jég kaszál,
kígyótestéből ez a nyár
méreggyöngyöket verejtékez!

IDŐVÁLTOZÁSOK

Esik... Holnap is esni fog?
Esik biz' még holnapután is!
De ettől csak az eb nyafog:
elnyel mindent a kanális.

Most meg szakad a hó, a hó!
Fehérre meszeli a világot.
Mégis, mondd, mire való
bömbölnöd érte, mint vadállat?

Azt akarom most: Nap tüzeljen,
s lám: hatalmasan Nap ragyog,
s mint felhőcskét, viszik a lelkem
mennyekbe pajzán angyalok.

LÁNYOK JÖNNEK

Jönnek, egyre jönnek
széllel mart uton,
blúzuk száll, kitépett
tulipánszirom.
Hasadt szájuk csattog:
oroslánvirág,
nem verhet rá béklyót
a pányvás szulák.

Velük dideregnek
sátoros nyarak.
Nyelvek incselegnek:
késelő utak.
Hasadt szájuk csattog,
s hull a vér, a vér,
míg lefoszlik arcuk,
mint fonnyadt levél.

FÉNYKERESŐ

Párkányomon vadgalamb sziesztázik,
nézem: zsendülő március van.
S egyszerre vadezüst kavargás, mint
mennyei virágzás bugyra ha buggyan.

Megzavarodva a galamb elszáll.
Zavart szívvel nézek ki én is.
Hahó, hó! csapongóbb a gondolatnál!
—Tavasza lesz, tudom, mégis, mégis.

Tavasza lesz, nyár lesz, ver a sugár,
s én, ki már jegessé kérgesedtem,
sorvadok a Nap úr-lábainál.
S fénybe veszek, ki fényt kerestem.

HÚSVÉT

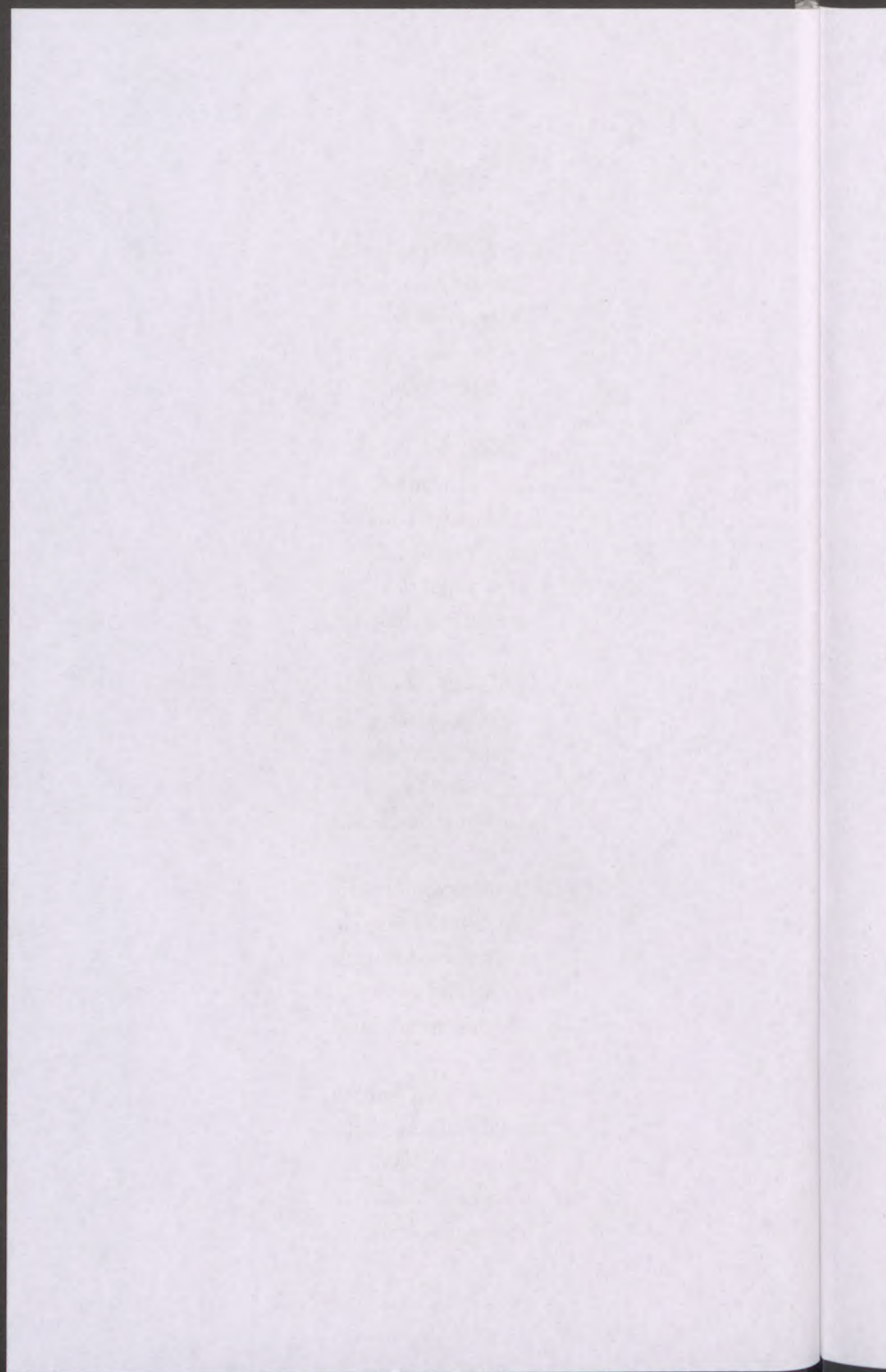
Lombot fúj magából
a vadgalamb.
Dagadozó fákon
búg,
búg a hang.

Testünk-lelkünk
ványadt,
tikkasztja bánat.
Üvegfúvók!
fújjátok
a zöld butéliákat!

Halott az ég és föld
glóriás királya,
lábszárcsontja
megtört,
döfte mellét dárda.

Harmadnap fölzúdul
kápráztató fénnel,
mi se sorvadozzunk
savós báránnyel,
váltatlan reménnyel!

Fújjatok zöld lombot,
szelíd vadgalambok,
torkotokból
tavaszi láng:
föltámadás harsog!

II.

BÉKE
A BARACKFÁK
ALATT

THE
MUSEUM OF
THE
MUSEUM OF
THE
MUSEUM OF

MÁTRA, TE LEGNAGYOBB!

Újgazdag-mosollyal gőgöl a Nap s a
csóró füvecskék
negédje felé hogy ácsingóznak!
Április, szöknek égbe az árak,
s lesz még drágább is
és bizonytalanabb,
mi jön:
a holnap.

Sebaj, a virágok és a lányok
szépek, mint a kormány-ígéreték.
Pár százezer megél
dúsan, a többi vetél,
kukákban kotorász, míg meggebed,
ünnepen csirkelábat ropogtat,
kiszolgáltatva,
mint eddig is,
a bitangoknak.

Édes kis hazácska, hát hogy is lesz ez?
Amikor győztes vagy,
akkor is vesztesz?
Toporogsz, amikor zúdulnod kéne?
S fiaid helyett kést szorítasz szívedhez?!

Kisdéd játékainkat, hol
ország vész egyre,
tudhatnád már: Isten
meg nem bocsátja!
Újgazdag mosollyal gárgyul a Parlament,
mert a mi legnagyobb csúcsunk:
a Mátra!

TÖREDÉK

... Mire az erdőt észrevettük,
szemünk a faágak kiszúrták.
Mindegy volt már, nappal vagy éjjel,
mindegy, hogy mit mutat az óra:
nem láttunk többé napvilágot,
s hogy hold, madár: azt is csak tudtuk.
Mert tudtunk, jaj, mindent tudtunk már!
Néztünk mélyen már önmagunkba,
s láttuk mindazt, mit meg nem láttunk,
s borzadoztunk nagy vakságunkon.
Szemünk persze nem pótolhattuk,
mint a gyermekkori imákat,
mit – rég felejtven – újraköltöttünk,
hogy a téboly kopolyáiból
kötésig kiemelkedhessünk.
Kopolya, mocsár, ingovány, láp –
ez várt, ha a tüskés bozótot
magunk mögött hagytuk, s a szúnyog
jött ránk, mint János vitézre.
Előre, mindig, csak előre,
mert utánunk még nagyobb romlás,
mert mögöttünk a soha-többé,
de mi nem láttunk már előre,
s kardunk – hol volt ekkor már kardunk!
sáros manccsal nyakunk csapdosuk,
alattunk cuppogott a szittyós...

SZARVAS-ÉNEK

Nemzedék társaimnak

A legszebb éveim
elbitangolták.
Elbitangoltak.
Elbitangoltuk.
Elbitangoltam.

Élek fél-holtan,
élünk fél-voltban,
s a temetést is
nyakamba varrták,
nyakunkba varrják.

De bolond voltam,
de bolondok mind
az istenadták,
kik nem alkusznak,
s mind lejjebb csúsznak,
s kik megalkudtak,
lejjebb úgy csúsztak.

Szégyen, ha kérdem:
kiké ez ország?!

Élünk fél-holtan,
élünk fél-voltban,
s a temetést is
nyakunkba varrják,
mi istenadták.

Ha mi még lett vón,
mind elkobozták,
eltékozolták.

Én, aki voltam
szarvas-fiúcska,
mi, akik voltunk
szarvas-fiúcskák,
mi istenadták,
nyúvadunk porban,
sörétszeplősen –
de mégis hősen.

Beköp a döglégy,
hold-ló vazel ránk,
de mégis hősen,
sörétszeplősen:
vagyunk az ország –
agancsunk ki se nőtt,
a rapsic már kilőtt,
szarvas-döggel teli
ez a kis ország!

Jaj, mi bolondok,
mi szarvas-marhák!

Hervay Gizella: KETTÉSZELT MADÁR /1978/

Ebben a könyvben Szisz nyugszik,
Kobak nyugszik és
Gizi is talán itt megnyugoszik...
Nyugtalanítanak –
nem merem felütni ezt a könyvet...

Ennyi lenne hát
az élet szentháromsága?
Melegüket már
csak a könyv őrzi...
Nem merem felütni ezt a könyvet.

Ez a könyv fekete...
Tegnap saras eső esett...
Galambok szállnak most, mintha cápák.
Tajtékszik az ég, teli hajótöröttel.
Mondják, a saras eső
váratlan tragédiákat jelent.
Nem merem felütni ezt a könyvet.

Ilyenkor halt meg tavaly anyám...
Ilyenkor szokott volt jönni Gizi...
Délután 2 óra tájt...
Tejet kért, s esetleg egy kis kolbászt...
Ilyen fekete volt, mint e könyv...
Nem merem felütni ezt a könyvet.

Önkínzás, ének...
Fekete szemek, fekete könnyek.
Előttem az élet szentháromsága,
bebalzsamozva...
Nem merem felütni ezt a könyvet!

TÉL, KÁNAÁN, ESTE

Száll lefelé, száll lassan
felhő-lebenyekkel az este,
és szül egy csillagot.
Mint ha sün oson elő
a kotorékból.
Még lejjebb ereszkedik –
még egy csillag.
S mire bokáig sötétségben gázolunk,
mintha avarban,
telipötyörészve az ég
fénytüskés sündisznókkal.

Mit súg a lelked:
meddig még ez a temérdek hó,
meddig a tél?
Jön még kikelet,
madárricsajgó,
vagy minden élő
csapjon föl fókavadásznak?
Ma kedvesemmel
sétáltunk a csillagszórós havakban,
s akkora rügyeket láttunk a gesztenyefákon,
mint a kutyák fasza.
Jövel, ó tavasz, jövel,
enyhítsd az elesettek kínját,
rügyeid
robbanjanak lombsátorrá,
mely alatt vígan esernyőzhet
minden hajléktalan!

Száll lefelé lassan
felhő-lebenyekkel az este,
és szül egy csillagot.
Még lejjebb ereszkedik –
még egy csillag.
S mire bokáig sötétségben gázolunk,
mintha avarban,
telipötyörészve az ég
fénytüskés sündisznókkal.

Tegnap csak két ember fagyott meg.
Enni sem ettek – jelentette az orvosza-
kértő.
Agyő az Égi Boltban, barátaim!
Mi ez, ha nem a Kánaán?

MÁRC. 15. 1996.

Széthull a világ,
törött az emlékezet,
széthull a drága tudat.
Hol keressem, Hazám,
képmásodat?
Nem vagy már több,
csak sokszázados
vérlenyomat?

Vérlenyomat!
Bárcsak az lennél!
A vér
beszél.

Beszél a holt is.
Kiabál a jelen,
s beszél a volt is.
Érteni szavát –
de miről hablatyol a szél?
S a szélben ingó
fattyú-bokrok,
arannyal, ezüsttel
levelezők,
koronát tört koponyákba
gyökerezők,
kik belülről mocskítják be
e tájat?

Utálat leszel,
ha tovább hagyod,
Hazám, utálat!

Kik járnak kétméteres
kokárdákkal ezen a napon?
Én kétcentiset se tűzök –
nagyobb itt a fájdalom.
Nagyobb *itt*, a mellben,
nem való fölé
kokárda.
Meddig leszel még, Hazám,
betyárok által dúvadolt
csárda?

Vagy jöjjön a szemfödél,
a megjövendőlt?

Bomlik a drága tudat,
bomlik az értelem –
mit bírsz ki még,
te édeni föld?!

OKTÓBERI VERS

Októberi fiúk, hogy sírtam én,
amikor öklelték benneteket
páncélos orrszavúk! Testeteket
dobtátok a barbár horda elé.

Októberi fiúk: öcsétek voltam,
nagy szemem égett, mint benzinpalack.
A tehetetlen düh súlya alatt
hogyan sírtam, Istenem, hogy fuldokoltam!

Októberi fiúk, ősz van megint,
őszben őszülve magam bolyongok.
Vadszőlőlugas! sátradba omlók
kisírni magamat újra megint.

HAT HOSSZÚ SOR

Dörög az ég mint a rianás, s a villámok az ember
szívében gyökereznek.
Csak csínján a borotvával – éles a penge, és
zuhog most kint az eső.
Így ni – de szégyenli magát szinte az ember
kora tavaszi sima képpel.
Fegyverek mocskítják a földeket, tankok szántanak,
repülőgépek vetnek.
Te vagy a remény csak, birsalma régi illata az
almárium tetején.
A kutyás parkba ma nem megyünk, kedvesem, dörög és
szívünk szilánkokkal teli.

SÍK HATÁR

Sík határ a földem,
egem sík határ,
a csöndet harangszó
béleli puhára.
Esténként felindul
fészkéből a táj,
szimatol utánam,
nyomaim bejárja.

Szurdok állja útját,
tornyozódik bástya –
szülő nagy szívéhez
sehol visszahíd?
s zöldellőbb hazára,
örömösebb tájra?
hogyan híznának réjtén
romlott napjaink!

FOHÁSZ

Elmúlik majd ez is.
Ez is elmúlik.
Ugye, elmúlik.
Elmúlik minden.
Nyúlik bár, múlik.
Múlik és mállik.
Csak tarts odáig.
Tarts meg szelíden.

Tarts meg szelídnek.
Szelídnek tarts meg.
Világok törnek.
Tarts meg erősnek,
össze ne törjek.
És meg ne törjek.
Tarts meg odáig.
Tarts meg a hitben,
amiben hittünk.
Amiben hittem.
S kenyerünk add meg.
Más nem is számít.

Elmúlik majd ez is.
Ez is elmúlik.
Bizony, elmúlik,
elmúlik minden.
Csak tarts odáig.
Tarts meg szelíden.
Tarts meg a hitben,
amiben hittünk,
amiben hittem.
Kifulladásig.
A számadásig.

KÉNYSZERMOZGÁS

Föl-alá járok, mint a lift, egész nap...
A lakásban meg: mint a metronóm...
Ó, nyugtalanság! Orromban a vérszag
mint a vérebnek, s el nem nyughatom.

Mi úz, mi hajt az utcákra, hogy aztán
máris odúmba bújjak, mint a vad?
Szabadban nőttem én, az ordas pusztán,
s itt körülöttem senki sem szabad.

Kényszermozgás rángat, mint ha pókláb
még kitépve is mindegyre kaszál.
Föl-le, föl, előre s hátra lóbál,
kutyát farka, eleven halál.

Mit sem végzek, máris a fáradtság
úgy szorít, hogy alig lihegek.
Vajon meddig fizetem a taksát,
hogy maradhassak, megadva a módját,
ami voltam: közkirályi nagyság –
én: Kiss Benedek?!

MIRE VÁRSZ KONOKUL?

Szégyen e várakozás már, tudod,
ebben a húsodat fonnyasztó őszben.
Hallgat a telefon, csak szél vakog
ideget horzsolva a kürtőben.

Szégyen e tétova várakozás
a rothasztó őszben.

Kit te hagytál el, ki elhagyott,
megfogyatkoztál minden erődben.
Néma lett a világ, csak szél vakog
szívet borzolva a kürtőben.

Mit vársz még, milyen piros napot
ebben a fonnyasztó őszben?

Ének mi adatott, mi zaklatott,
mint anyád, hant alatt a temetőben.
Te mégis fütyülsz s a bankot adod?
Feloldozást vársz? Milyen jövőben?

Ne várj már, ne várj bíbor napot
ebben a rothasztó őszben!

Magad még ideig megtarthatod,
pár abroncs még szorít hulló idődben.
De mire? De mire szíved, karod?
Mire vársz konokul mégis időtlen?

Szégyened már e várakozás
ebben a fonnyasztó őszben!

HALADÉK

Odakint
nyersen
dübörög az élet
/az élet? csak buszok, villamosok/ –
míg fenekem bent
nyögeti
súlyosan
a karosszéket:
könyökölök és
magamba-hallgatgatok.

– Figyelj,
pajtás! –
súgja egy benti manó –
igyál egy jó pofa fröccsöt,
hűtve a bor!
Így kornyadozni
szárazon
mire való?
Hisz dübörögtél,
akár a kisegér,
te is
valamikor!

Hogy oda a vihánc
s munkád se kell,
ne bántson annyit –
gebedjen meg a világ!
Érd be a régi, bölcs
poéták
verseivel,
s van borod:
nedvesítsd meg hát a szád!

Jöjjön a bódulat, ha már a postás se
kopog be – vagyis a
semmi-honor.
Egészségedre!
Mikor szoksz már le
lelkedről? könnyítsen
meg most a bor!

Kaptass a konyhába,
spricceld a fröccsöt,
igyal és várj:
haladék ez a vers,
s haladék minden nap,
bárhogy is töltöd,
s poharad öble is
ideiglenes.

HOGY FÜGGŐLEGESEN TALÁLJON

Feketék már a szerveim,
mint fogaim a nikotintól,
s egy összekormozódott
tücsök kaparász bennem.
Nem szentségtörő nagy szándékok –
cigarettám füstje
nyurgul csupán az égnek,
akár egy akácfa.
Fölálllok csikorogva,
hátamat nekivetem,
hogy majd függőlegesen találjon,
mi elkerülhetetlen.

BÉKE A BARACKFÁK ALATT

Lopakodó este
hull le Budapestre.

Hamu száll, pernye száll,
egy-láng már a láthatár.

A nyugat kohója
izzik máglya módra;

az olvaszt be vagy a móc?
Így veszett el Galambóc.

Öregek és aggastyánok,
kikből egyre többet látok:

látjátok ti is az estet,
mit nem én, de az ég festett?

Jön a jenki, jön a rác,
Pócz Peti, most micsinác?
Te mindig csak galambác?

Én meg verset írok, íme:
magva kevés, de van ríme.

... Lopakodó este
hull le Budapestre:
hamu száll, pernye száll,
ég az egész láthatár.

/Vészharangot eleget
kongattam, de fületek

befogtátok. Soha már!
Postagalamb visszaszáll!
Mért lennék én vészmadár?

Inkább csendben lefekszem,
s míg alszom is: öregszem./

KI MENT MEG A GALAMBOKTÓL?

Csak két hétig nem voltam itthon,
s csupa galambszar az ablakpárkány.
(Békegalambszar.)

Az autók szélvédőjét meg mintha
direkt azért találták volna ki,
hogy szétleccsenhessen, lefoly-
hasson rajta a madárfos.

Zabálnak és szaporodnak a galambok
– mind, mind a békét prolongálja –,
s életünkre rakódik közben
„keményen, vastagon” a béke-guano.
Félelmetesek, mint egy mangalica-lom-
bokkal égre emelkedő, csapdosó
trópusi erdő. Örökké tigristől,
vad bikától s általában nagyvadaktól
óvakodunk, de ki ment meg a galamboktól?
Egy oroszlán legfeljebb felfal,
ám a galambok mindegyre megaláznak.
Hiába vagyunk okosabbak, erősebbek,
nehéz úgy élni,
ha nap mint nap azt tapasztalja az
ember, hogy hiába mos fogat, szidoloz
rézkilincset, hiába él a mentálhigiéné
újkori áldásával – le van ő szarva!

III.

VERSEK
KATINAK

1927
JANUARY

NŐK

Mint lepkének a sima üveg,
ha nekirepül s rajta át nem juthat,
akkora titok és akadály vagy
előttem, mit nem fejthetni meg.
Elnézem alvó párnán a fejed,
vagy fűben, ha nyugágy öble ringat,
s érzem, olyan fölfoghatatlan vagy,
mint lepkének a sima üveg.

Ilyen minden asszony. Bogártól is félnek,
pedig bátorságuk hősöket lebír.
Könnyükben is hatalom s ígézet,
míg fiuk ölükbe visszasír,
tartják az eget fölénk s a Földet
megtartják termőnek – s szemfedőnek.

HÍVOGATÓ

Jöjj hozzám virradatban
pipacsos pirkadással,
hajnali sugarakban
liliomhajlongással.

Jöjj el a reggeli dérrrel,
csöpp festék is lehet a szádon,
gyere, ha látod a vérem
ragadozófogú rózsafákon.

Délben is jöhetsz hozzám
pestises páskomok hosszán.

Gyere a verődő délutánban,
mikor szememen pilleszárny van.

Leginkább alkonyatkor.
A Napot négyelik. Akkor.

S ha máskor elmaradnál –
éjjel el ne hagyj már!

Jöjj hozzám minden időben,
patyolatban, megviselődten,
gyere színekkel megáldottan,
eszméletembe ágyazottan:

általam-virágzóan,
velem-viselősen!

VALLOMÁS

Szeretek mannázni
melleden, drága!
Te lettél nekem
a világ világa.

Szeretem tomporod,
legelem tested,
s mi megkoronázza:
isteni lelked.

Szeretem nyugalmad –
izgalmam bérét,
szeretek én veled
háborút, békét.

Imádom létedet,
ki vérrel táplál –
virág vagy, virágom,
legszebb virágszál!

LEGYEN!

Fogaidat, mint gyöngytengerit,
éhes kakasok közé ne szórd!

Fogaidat,
a csont gyöngyeit,
szúrd a nyakamba,
szúrd!

Arcomat melledre égetem:
hordd!
Arcod
húsomba forrjon pecsétnek!
Vérem
mező,
s ha akarod:
mézarany kaptár legyen a
méhed!

ARCOD

Ha a te arcodra gondolok,
minden más arcot eltakar már,
és mindig megadatik nékem az arcod,
s fénylőbb a fényarcú lányokénál.

Ha a te arcodra gondolok,
benépesül zárka-magányom nyomban,
mert mindig befogad, befogadott
tárt asszony-arcod számos bajomban.

Ha a te arcodra gondolok,
szeretnék végtelen Bach-fúga lenni,
s minden falon és távolon át
feléd-ömlni, hozzád-zengni!

ÁLLOK VIRÁGBAN

Bodzafaillatos szeleket érzek,
bodzavirágos nyarat várok,
hajolok jobbra:
leányra nézek,
hajolok balra:
asszonyra látok.

Őszből tavaszba,
tavaszból őszbe,
jégről vizekre,
vizekről
sárra:

vetem szememet
fergeteg égbe:
váltson
pipacsba,
búzavirágba!

Micsoda forgás!
– hajolok balra –
teremtő Isten!
– hajolok jobbra: –
tetőtől talpig
tajték a bodza –
verejték
csordul:
bodzafa habja.

Bodzavirágos szeleket érzek,
bodzafaillatos nyarat várok-
te boldog Isten!
alig hogy élek
s teremő Isten:
virágban állok!

PÜNKÖSD

Dagadó hasú asszony, aludj!
Aludj, kelő-nap-hasú asszony!
Dagadó mellű asszony, pihenj!
Pihenj, telő-hold-mellű asszony!

Jaj, uramisten, uramisten – menten
széthasadok!
Micsoda hal vagyok,
hogy így megszigonyoztak?
Hasamban tüzes szigony,
feszít, hánytorgat –

Dagadó hasú asszony, hasadat
mossa zuhogó, vörös zuhatag,
must-erős patakok
futnak
a domb alatt,
bőröd alatt:
vénák,
erek
zúdulnak itatni
csupaszáj-csírát,

szeme-nincs életet,
emlékezeted kavicspartját,
medre homokját átítatják,
hogy hozzá ömöljenek,
magát valló eszméleted
megújul, kettéreped:
kelő-nap-hasú,
erősítsd meg magad,
telő-hold-mellű,
fiat szülsz,
fiat, –
erjedt patakok
dombod alatt,
bőröd alatt:
erek, csobogók
táguljanak,
hordják a tápsó-uszályokat,
mossák el az iszapzátonyokat,
szívedből mindent
kimossanak,
húsodból mindent
kioldjanak,
kelő-nap-hasú,
telő-hold-mellű:
fiat szülsz,
fiat!

Jaj, uramisten, uramisten! cethalad
vagyok –
hánytorog Jónás itt benn,
s haladat verejték tengerében
hánytorgatod...

Csillagom, Jónáskám: belédhalok!
Csillagom, gondolj majd rám Ninivében!

Dagadó hasú asszony, aludj!
Aludj, kelő-nap-hasú asszony!
Dagadó mellű asszony, pihenj!
Pihenj, telő-hold-mellű asszony!
Szemed záruljon, mint a
szerelmeslevél!
Vagy mint a búcsúlevél:
sietek haza,
várj meg!
Mint a hársfalevelek, árnyasan
takarjon be az álom!
Aludj, aludj, aludj:
pünkösdsvasárnap szemehéja
és mátkaságom
pokróca rajtad
és Jónáson!

KÉREM ÉRTED A LILIOMOKAT

Honnan jött ez a rontás? rád ez a
bomlasztó, szörnyű ítélet?
A leselkedő kések
szerveid ellen? a görcsök,
nyilallások,
makacs kígyónyelv-ökrendezések?
A vesék sziklatömbjén ki ül
pengéjét fenne,

ráérősen,
fémes-kegyetlenül
a lány anyóka-őszben?
Az esti tücsökszó pendülő
sárgaréz-ágboga közt
ki bökdösi
a tört
gyomrod bozótosába?
Ki után kajtat?
Kinek a pribékje?
Ki zsandárja?

Szíved, jaj, kuksol a szíved
az erek rezgő galagonyabokra
tövén. *
Szurkál felé vakon
a fájdalom,
a szúrások
kalitkarácsot szerkesztenek köré.
Jaj, ha egy rátalál!
Dobbanását is
visszafojtja már
szegény!
S mögötte, mögötte
én!

Engem keres hát
benned
a bérhalál?
Miattam gyötret?
Tudja, hogy ott is talál?

Ordítanék, aj,
ordasat,
dértapétás lelke falán hogy
vacognának a csillárok!

S nem is kiáltok.

Fájdalmaid közt, ellenséges
erdőben
dőbbenve állok:
itt a harmat is dörögve hullik,
közűle a jaj,
jaj,
ki se hallik!

Kopog,
mint a makk,
mint a jég,
ropog,
mint a gally,
mint a sörét,
lélegzésed, nyögdécselésed.

Jaj:
mit tehetnék érted?

Kérem a liliomokat,
kérem a vadsóskát, a csörgő
cserfalevelet, borókát,
bürköt, bojtorjánt, a vad
mérgecsalánt, bogáncsokat,
a vérszegény

koszorúvirágot –
hatalmam ennyi csak!
Kérem érted a tücsökmuzsika
vadrózsabokrát,
sárgaréző ágá-boga
csipkebogyóit, ahogy
karmazsin lángocskákkal rajta
megremegnek,
akár a játékos csillagok:
pirulái
a gyöngéféjú isteneknek!

TÜNEMÉNY, KANCSÓ MELLETT

Fejem fölött füst kering,
kűnn meg hull a hó.
Te nyitsz szobámba megint,
halkan surranó.

Köszönténélek – meg sem hallasz.
Tünemény, tünemény vagy csak, hallgatsz.

Mi újság? kérdem – havazás van?
Hogy jöttél e nagy havazásban?

Ki áld vagy ver ilyen hűséggel,
hogy jössz e fürgeteges éjjel?

Angyal – köpenyed is angyalhaj.
Nincs már karácsony. Nincs még hajnal.

Virrasztok itt, a tavaszt várom.
S te vagy a legszebb látomásom.

Boríts el lánggal – pernye a lelkem.
Nagyon szerettem – megérdemeltem.

Hajad lugasába rejtőzöm,
mint minden télen, minden őszön.

S még nem őszén, bár pernyehedten,
Világ világa vagyunk mi ketten.

Nem vagyok szép, se szálfá, se Atlasz –
tünemény, tünemény – te megtartasz.

Te sem vagy Aphrodite, kedves –
hasonulj földien földiekhez!

Igyál, tündérem, gyönyörűségem!
Földi asszony légy, ne verjen szégyen!

... De tűnik, szétfoszlik megint,
s szétpattan a pohár.
Fejem fölött csak füst kering,
s künn hull a hó puhán.

SZINDBÁD MESÉIBŐL

Sült tökkel várt reám a drága,
s mire a villamos megvitt, kihűlt.
Hogy mégse szeressük egymást hiába,
akadt egy darab kacsasült,
meleg fürdőt vettem utána,
beszéltünk erről-arról hosszan,
kávét ittunk, rumot is hoztam,
macskásan dorombolt a cserépkályha, –

s öbleiből mikor el-kihajóztam,
az erkélye csapó sós léghuzatban
fáklyaláng verdesett vagy pongyolája –
mindegy volt már... A tél ködöt petéztet
s utánam, szegény, máris úgy nézett,
mint aki vissza-nem-térő hajómat várja.

*

Ez a mese, nemes barátaim!
S mi történt valóban?
Megtréfál bennünket olykor a Dzsinn!
Halljátok, ím: Nem ültem én hajómba:
dorombol macskásan most is a kályha,
mert ott-feledkeztem – nála...

VÁR A KONYHA

Buggyan a kávé sötét habja,
várom haza a feleségem.
Kávéillattal vár a konyha,
polgárian, mint a mesében.

Loncsos eb voltam én rég, magányos,
kiszolgáltatva sintér-karoknak,
mély sintér-öleknek és halálos,
csillagszög-csapású ostoroknak.

Ólomgolyó volt bennem az árvaság,
lökődtem, gördültem, iszonyodva.
Jó most, ha simogatsz, mint anya kisleányát.
Vár, kávéillattal vár a konyha.

HA MARAD ÖRÖMÖD

Az ég havat zihál.
Ikrásodik a fény.
Darvadozik a táj.
felsír e költemény
akár egy csecsemő.

Lehull a szürkület.
Alig virradt a nap,
s egyszerre este lett.
S még nem is láttalak –
rögzött későnkelő.

Menned kellett korán,
hogy értekezletek,
viták, csaták során
öröld idegzeted,
fogyaszd energiád.

De jössz már, jössz hamar,
hisz íme: este lett.
A szél havat kavar,
a szél körülsziszeg,
a szél arcodba vág.

A busz mindig tömött,
a cucc mindig nehéz,
a ha marad örömed,
az a megérkezés,
hogy itthon, újra, itt,

itt, hol gond kívül gondra,
hol újabb munka vár,
meg egy versek-bolondja,
ki iszik, kiabál,
bár óvnák karjaid.

AGGÓDÁS

Azt képzelem gyakran, hogy meghaltál.
A magamveszte annyi nem érdekel.
Elgondolom, mi lenne, ha nem volnál,
és megkönnyebbülök, hogy létezel.

E titkot talán Freud fejtette meg.
Bocsásd meg, hogy úgy szerettelek,
s mégis annyi elvesztettelek.

Már rég itthon kellene lenned, s nem vagy.
Ha én nem vagyok, nem gondolok veled.
Felajzott idegeim zsongnak, s elhagy
istenem, a szabadok istene.

Rosszat gyanítok mindjárt, tragédiát,
hiszen Isten sem óvta meg egy-fiát.

GYŰRŰ NÉLKÜL

Jegygyűrűmet elnyelte a tenger,
játszódnak vele bakfis halak.
De véle a szerelem nem veszett el –
gyűrű nélkül tartasz s tartalak.

Jelkép volt? Vagy csupán kérdést tett fel
az őselem: látná, mi marad?
Szabad hűségben, meggyűrűzetlen
lettem társad, s így tartottalak.

Szabad hűségben, meggyűrűzetlen
rég tartasz már s én rég tartalak.
Válassz engem mindújra, szerelmem,
s mindújra téged választalak!

AZ ÚR SZESZÉLYE

Hogy vártad a napfényt egész héten át,
s alig utaztál el – ragyog, ím a Nap.
Csak bennem borong most. Vigaszt a bor sem ád,
vágna falhoz inkább részeg poharamat.

A „plázs” megéledt újra – nélkülöd.
Szemérmetlen combok forralják a
tengert, mint spirálunk a teavizet.
Tüzel távolban egy gyöngyház bárka.

Tegnap az ég sárlott, ma a tenger –
nagy céda mind a kettő, s halálosan
oda vagyok értük, de most nem kell
más gyönyör – most leiszom magam.

Hiányzol, kedves, mint egy héten át
neked hiányzott e késő verőfény.
Borongok, s bár vigaszt a bor sem ád:
iszom, mert nem bocsáthatom meg másképp
az Úr szeszélyét
a halandók iránt!

SZÁLLONG MÖGÖTTED

Szállong mögötted deres bánat,
s nem tudok magammal
mit kezdeni.
Ösztönöm vinnyog, kapar utánad,
fel akar üvölni.

Nem gondoltam én, hogy ilyen
félelem pusztíthasson!
A lélek fölvert éjeiben
riog a tél,
fehér az arcom.

Nem gondoltam én, hogy ilyen
mélyen is lakik kagyló,
zavarog hát most a szívem.
Szárnyait kiterjeszti,
leng a harangszó.

Tél jön, megköt a láz, a béke
fehér folyója lassan megárad.
Havak, pelyhek a kihűlt rétre
mögötted már
szállva szállnak...

SZEMPILLA-RÁCSOK MÖGÖTT

Rohannék most, de csak ülök,
súlyosan, mert itt ülsz te is
bennem, trónolsz szememben,
szempilla-rácsok mögött,
rab királyné a tenger zöld trónján,
hullámhegy-hullámvölgy taraja renget,
fogoly a tenger is,
szemüregemben
örvénylik szempilla-rácsok között,
átcsap a rácson és lecsorog, –
foglyom a tenger s én foglya vagyok,
s vagy te, vagy mindkettőnk foglya,
rab királynét – rab tenger trónja
renget a tenger rabjának tróntermében, –
ülök most súlyosan, pedig rohannék,
bezárult kagyló a tengerfenéken,
s ha már így, valami szépet szeretnék
mondani legalább neked, de spongya
az agy is, megszívódva
keserű tengervízzel,
eláraszt a víz keserű ízzel,
moszattal, maszattal, remeterákkal,
kagylókkal, magukba zárt csigákkal,
találnék legalább egy tengeri
liliomot, vizirózsát, hogy át-
nyújtsam sóvár rádcsozással,
de csak tintahalak, szépiák,
ahogy rohannék most, de csak ülök,
míg rabként trónolsz te bennem,
szempilla-rácsok mögött.

SZERELMED CSENDES HATALMA

Hisz tudod: lelkemben élek.
S tudhatok: tágas lakás.
Holtomig tartó bérlet.
Addig nem bírhatja más.
És örülök most, mert benne
(mintha központi fűtésem lenne
az idegeimben surranó láz:)
itt vagy te is, bár messze,
s lassúdan
föl-le jársz.

Lassúdan föl-le jársz,
vagy megülsz egy zugolyban,
hallod a szívdobbanást
s arcomat keresed: hol van;
hol van? nézel riadtan,
arcomra mert nem találsz,
arcomra mert nem láthatsz rá
onnan.

Jó az, hogy itt is velem vagy,
jó az, hogy itt vagy velem,
s míg e mágikus erő el nem hagy,
hadd mondjam, mit sose mondtam:
Mi ez, ha nem szerelem?
Szerelmed csendes hatalma
szerelmem növeli, látod,
távolból lobog föl nagyra
– s hány év is már ez a távol!?!

S mennyi még?... Engem a vadság
mind szelídebb vizeken visz...

Hordozzam csendes hatalmát
létednek, kívánom, ott is!

KÓRHÁZAT JÁRVA

Odaképelem magam
a tenger mellé –
ilyen Nap ott ragyog!
Sirálynak megteszi a fostos galamb,
buszok úsznak el, mint hajók.

S ha már a tenger mellett vagyok,
úgy a jó:
a homokon
mellettem heverj te is,
pirultan, fél-csupaszon.

Nem jó így, hogy vagy te
kórházi ágyak foglya,
én meg nélküled-szabad,
s járom az utcákat viszolyogva,
taposva
tavaszi
bogarakat.

Hajókként úsznak el a buszok,
megyek a kórházba hozzád.
Perzsel a Nap, húz
a bőrre hólyagot,
s tengerre képzelni szép magunkat –
ennyi most a boldogság...

MIHEZ KEZDENÉK...

Mihez kezdenék két szén-szemed nélkül?
Föld-mélyből parázsló antracit,
s fölém ha az ég láp-tengere kékül,
vakít, akár a láng-Nap, úgy vakít.

Mihez kezdenék mély láp-öled nélkül?
A láp-rózsa szabadon lengedez,
de ha beporzom, bugáját hagyja ékül,
s ártéri magként múlt időt felez.

VICSORGOK RÁD

Vicsorgok rád, mégsem bánталak.
Véreb-fogam csattanna szép nyakadra.
Az volna ám mennyei pillanat!
Ezért ne hagyj magamra...

KÖZEL VAGY MÁR

Ha bántlak is már: közel lehetsz hozzám.
Ha bántlak is már: szenvedek miattad.
Ha bántlak is már: magunkat fölcserélem.
Ha bántlak is már: jobban bízhat sz bennem.

Ha csak szeretlek: vízfalon át nézlek.
Ha csak szeretlek: üvegen át fénylesz.
Ha csak szeretlek: messzeségben látlak.
Ha csak szeretlek: mi közöd van hozzám?

Ha üvegen át fénylesz: nem szeretlek.
Ha üvegen át: sorsod – ha van – látvány.
Ha üvegen át fénylesz, úgy szeretlek,
hogy – üvegen át – nem is téged látlak.

Ha bántlak is már: jobban bízhat sz bennem.
Ha bántlak is már: magunk fölcserélem.
Ha bántlak is már: szenvedek miattad.
Ha bántlak is már – hozzám közel vagy már!

AMÍG ÁTFORDUL A NAPTÁR LAPJA

Szemed rám virrad, s lassan
szétárad bennem a reggel.
Szeretem, mikor lekattintod
fejem fölött a holdat,
s útvára indítod a Napot
szerelmeddel.

Borongós ilyenkor a lélek odva,
csupa nyirok,
latyak,
harmat.
Szeretem, ha felragyog fölöttem
haláltól eloldó
nagyhatalmad.

Meddig még, meddig
ez a kegyelem,
ez a szentség?
Nélküled-órákon
nélküled-karaván
az egész álló nap,
nagy egyedülés.
Törmelék-idő termelődik
a homály piszkos lepedéke alatt
nélküled
estig,
mikor a csillagok hínárja közt
a hold ladikja
megfeneklik.
Az hoz meg újra,
a hold ladikja
csillagok hínárján fönnakadva.
Villanyfény szítál szép homlokodra,
s átfordul susogva
a naptár lapja.

DERESEDŐK

Bevérződő esték,
hamuszín hajnalok.
Ránk tör az öregség.
Hó füstje kavarog.

A régi tábortűz már
a hó füstje mögött
pernyélik, föl nem sárgáll.
Ezüst ruhánk a köd.

Maholnap majd magunkra
maradunk, kedvesem!
Ezüst ruhába bújva,
de jössz még, jössz velem.

Arany tűz nem ragyog már,
csak szemünk hunyorog,
ha egy-egy kaptatónál
karomhoz ér karod.

Kabátunk már ezüst köd,
de jössz csak, jössz velem,
míg fönről havat köpköd
az ég ránk szenttelen.

Ránk tör az öregség,
akár a tolvajok!
Bevérződő esték,
hamuszín hajnalok...

ÚTRABOCSÁTÓ

Láttuk már az eget
elpernyehedni,
aztán meg a Napot
kipenderedni.

Örök játék ez –
felül vagy alul.
Kiugrik bokorból
mindig a nyúl.

Bírjuk hát addig,
én kicsi párom,
hisz túl vagyunk már
sok-nagy határon.

Mit kellett, tettük,
megtettük együtt,
mi kellett, időn túl,
de mindig megjött.

Most már ti, gyerekek,
repüljetek,
de előbb egyet
körözzetek
megperzselődött
fejünk felett!

GYÜMÖLCSELTEVÉS TÉLIRE

Varasodnak a nyár harapásai
bőrömön, csihad a láz,
számon pipacsmeggy rúzs,
a búzák skarlátfoltjait is
túlnövi csontosodón a kalász,
de szerelem munkál még bennem,
cserzi arcomat, dolgozik,
érted és értem érleli
az égbolt éjjelre csillagait,
létrázó szívünkkel fölérjük még,
akár az ágak hegyén a meggyet,
magasodnak még álmaink,
magosodnak még szerelmek,
cukrozzuk, dunsztoljuk télire,
mint gyümölcseit a nyárnak,
s a nyarat magát, júliust,
viselvén kívül-belül
a felhorzsoló lázat.

VÉREDNEK VOLT IGAZA

Ajándék ez az ősz,
ezek a birsalma-sárga éjszakák,
ajándék szemed rebbenése is, ha
megfodrozza a világ
mind északibbra forduló szele,
mert úgy vagyunk már,
mint akik nem sokat várnak,
tenyerünk teli mégis

mindújra simogatással, dióval.
Álmodó vérednek volt igaza, mikor
tisztulván, tavaszunk betetőzvéen
azt súgta: kezdjünk bátran a nyárba,
s miattad, éretted, most, lám,
az ősz is megszeretem.

BIZTATÓ

Ég vörösen a vadszőlő levele,
édesen csordul
az érett szőlő leve,
kapatos darázs a Nap, már nem szúr,
sugár-lábakkal markolja az eget,
míg aláfordul.

Hidegek jönnek, kedves, de ne félj,
kívül-belül ha csonkol is a tél,
lesz még erőnk ragyogni
kimájusultan,
mint valamikor,
koldusként bár,
egymásra hulltan.

Világra melengettünk két gyermeket,
s ha hűlünk, most már ők
melegítenek,
el-visszaszállnak
hullámló, fiatal remegéssel, –

ne gondolj,
ne gondolj még, kedves, a télel!

VÉN HARPAGON

Kedves, én most már föladom magam.
Kifosztód vagyok én, nem szerelmed.
szívtam, mint virágról szí boldogan
mézet a méhecske, gazdag szerelmed.

Kedves, a mi nyarunk már odavan.
Én dúskálok mégis illatod mellett.
Mit az ősz? Mit a tél? Szürkéll hajam,
ám csipkebogyóként is szép a melled.

Kedves, a buszon ha nagy tömeg van,
s mellettem szorongsz, én úgy öllelek,
mint kincsesládáját vén Harpagon,
s apadó nedveim meg-megerednek.

KENYÉR ÉS KÉS

Mért adtad nekem édes magad?
Lett volna belőlem falurossza!
Nem furdalna most az a tudat,
hogy mindenedből ki vagy fosztva.

Én éltem világom, te meg sirattál.
Szégyenft megadó asszony-szerelmed!
Elvettem mindent, amit csak adtál.
Életedért kéne végre perelned!

Föltárul lassanként tragédiánk:
ki szeret, kezében kenyér és kés van.
Sok kicsi kanálzaj, nagy megadás.
Ám abban még gyilkolóbb döfés van.

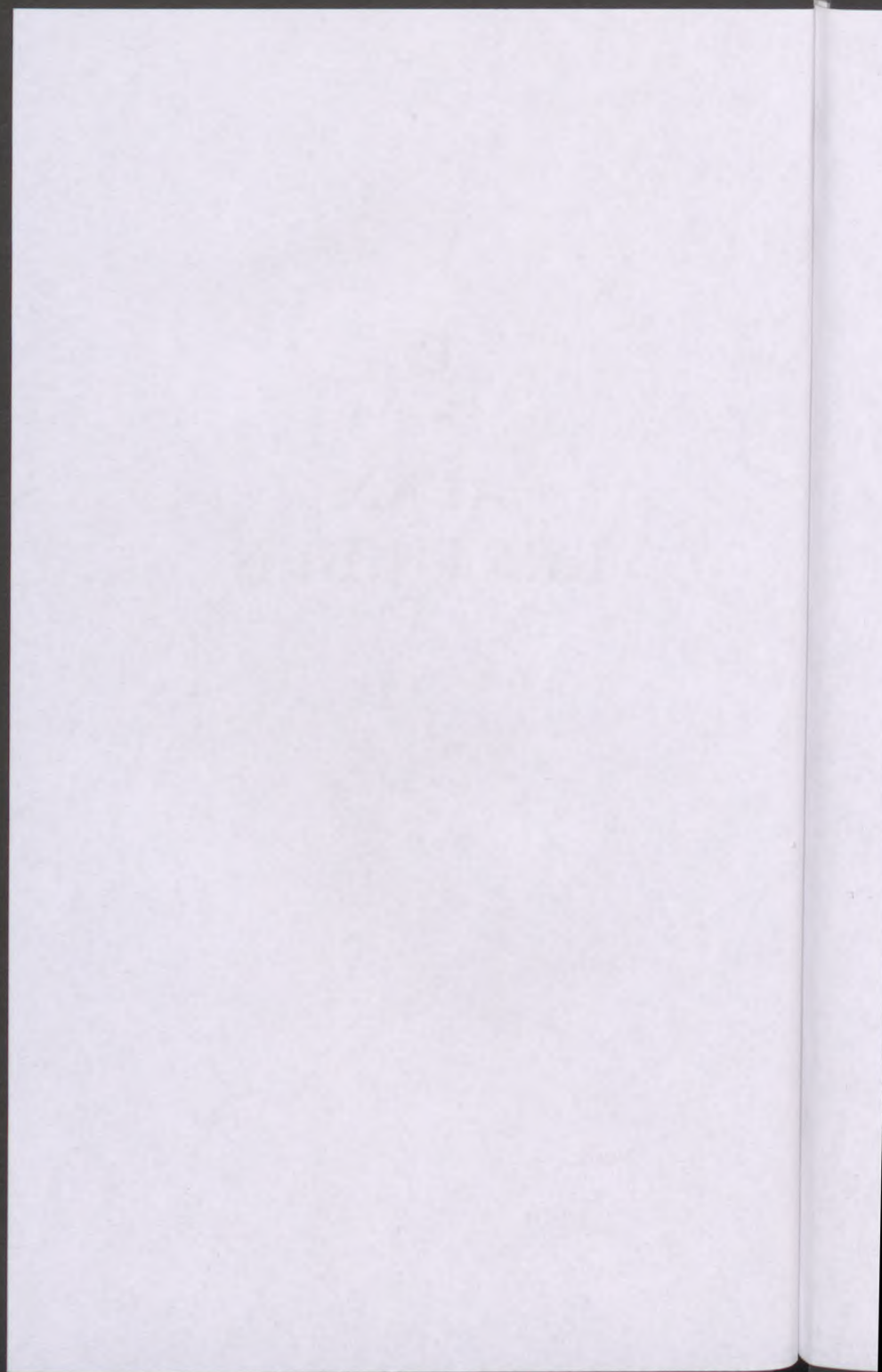
SZERETŐK

Úgy szeretlek már,
hogy fáj, ha hűtlen vagyok.
Úgy hozzám nőttél, hogy
magamban megborzadok.
Fájsz drága, szeretlek
fájdalmas szeretettel.
Tőlem mit kaptál? –
kérdezni félek.
De én általad élek,
s véled lettem én
igazabb ember.

IV.

APÁM
KERTJÉBEN

NAPÁLDOZÓ

apám kertjében,
elhalt a kaszasuhogás,
égi vér ragyog a levélen,
s mint Krisztus sebét szent Tamás,
megtapintom a vén fák kérgét:
körte, meggy, szilva, őszibarack;
apámat régen eltemették,
de fái gyümölcsöt ontanak,
nem vagyok apátlan velük mégsem,
ki elment, ím, föltámadott:
Őt látom a varasult fényben,
ahogy hiánya fölsajog.

NEM ÉRTETTÜK MI

egymás nyelvét,
igen-re nem csattant, nem-re igen,
míg meg nem gyötörte az öregség,
/gyötörte s törte is istenesen/,
s Isten kinek a száján volt mindig,
akkorra lelkéig ért már, határ
nélkül előntötte, a szívéig,
megcsendesülten Istenben állt,
gyámoltalan és halálíg fosztva,
akár egy almafa szüret után,
csupált ágakkal meg-meginogva,
nem keményen, büszkén, mint hajdanán.

EKKOR MÁR

beszélni tudtunk volna
emberi nyelven, két gyötrött magyar,
ekkor már hinni is tudtunk volna
egymásban, értvén, hogy ki mit akar,
főzhettünk volna pálinkát *együtt*,
ültethettünk volna csemetefát,
oszlathattuk volna a bajt, mi felgyűlt,
meghányva-vetve, hogy kinek mi fáj,
ekkor már *család* is lehettünk volna,
apa és fiú, az *ő fia*,
nem külön borongva, csatangolva, –
ám ekkor kellett épp meghálnia.

KEMÉNY VOLTÁL, APÁM,

konok és zsarnok,
neved csak hallotta, már sírt anyám;
hajtott a féktelen indulat, hajtott,
s ha értél, hát hová, egyáltalán?
Legdrágább kincseid világnak szórtad,
pátyoltál lim-lomot, giz-gazokat,
virágaid, ha voltak, koholtak,
eltapostad te a virágokat,
ki voltál átok ránk – dúlt életeddel
voltál az magadnak százszorosan,
hová értél hát, féktelen ember,
csőd-ember? Odalent nyugalmad van?

BÁNT A NAPPÉNY,

most, februárban,
takaróznék most ködökbe inkább,
vacognék inkább most hósubában,
szívnék bár köd-füstöt, mint cigarettát.
Így illenék ez hozzád, apám, most,
s hozzám is, ki végre előcibállak,
hisz maradt utánad akkora káosz,
füst és köd, azon át ember nem láthat.
Hiába akarnék én rendet tenni
dolgaiban, miket félben-szerben
itt hagytál – millió törmelék, semmi
nem maradt utánad egészben, egyben.

TE, AKI PAPOK KÖZT

nevelkedtél,
hogyan csúfolhattad meg így az Igét?
hogyan csúfolhattad meg a Teremtést?
Égre kiált ez a tenger MIÉRT.
Lázadóvá tetted egész családot,
s röhögtél, amikor karóba dőltek.
Lettél az Úr szemén akkora hályog,
amelytől nem látta ő sem a Földet.
Magát az Istent keverted hírbe
léteddel előttünk, feloldozást
ha tőlünk kapnál is – Ő megbocsát-e?
Kék villogás az ég, az Úr-palást.

ÉLVE LOPTAD EL

magadat tőlem!

Ha háborúban halsz, meggyászollak,
s fényesen élhettél volna időmben,
mert valahogy mindig élők a holtak.
Ha infarktust kapsz fiatal korban,
bika öklel fel, vagy vonat gázol,
vagy bárhogy végzed is: bármilyen sorsban
jobban megnyugszom, s így nem hiányzol.
Élőt gyászolni és préselt ajkkal
hallgatni évekig – micsoda szégyen!
Bármilyen halált halsz fiatal korban –
fényesen élhettél volna *időmben*.

FEJEM AZ ÖKLÖMÖN,

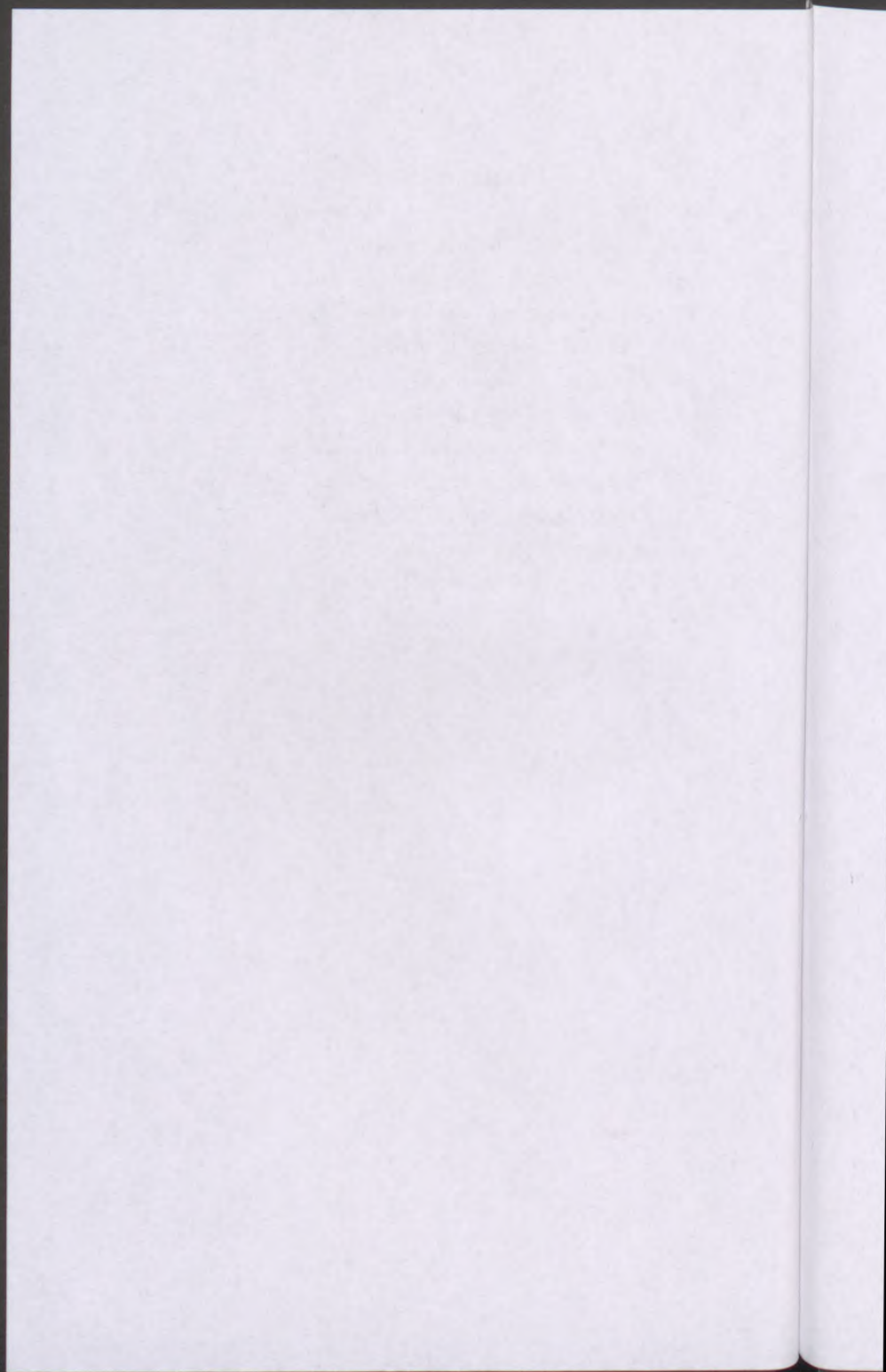
cigarettám

parazsa hanyadszor ég a kezemre!
Fiam van, lányom, egyetlen mátkám,
s hitem, hogy nem szorulok kegyelmükre.
Apám, mint magzatot, én szüllek téged
azzal, hogy dolgaid, arcod bemérem.
Kisdedem vagy már, kit mindentől félték.
Futkározz hát bennem pitypangos réten.
Étetlek szívemből. Italod: vérem.
Te élsz föl engem már vétkeiddel.
Vétkeidet, apám, ím, megítéltem.
A többbit döntse el maga majd Isten.

ODA A LEGENDA...

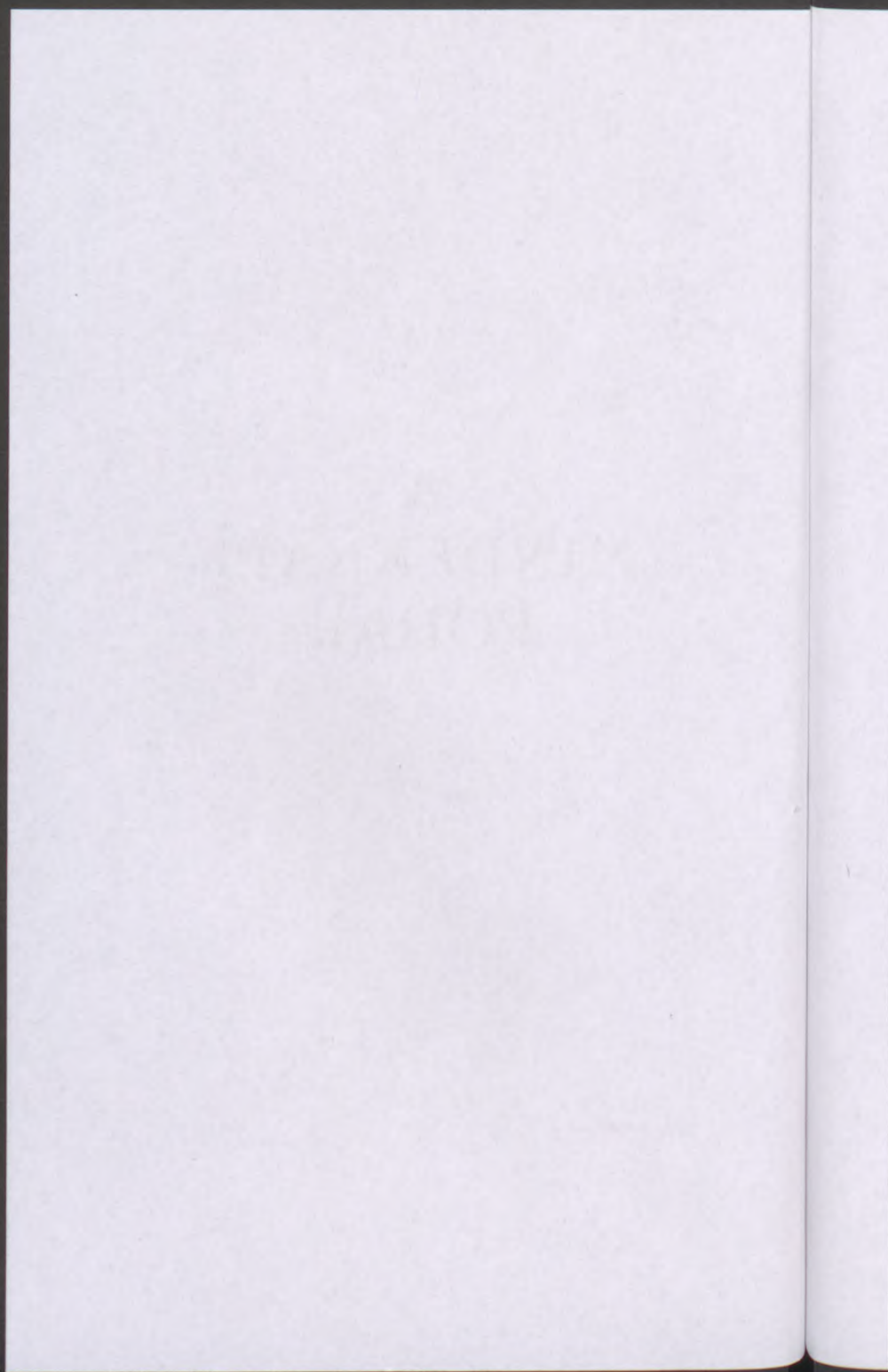
Feleszmélünk,
feláll a fű is, ha megtaposták.
Fiak, apák, így, egymásból élünk,
s egymás ellen, mint barbár hordák.
Napáldozó apám kertjében.
Elhalt a kaszasuhogás.
Égi vér ragyog a levélen,
s mint Krisztus sebét szent Tamás,
megtapintom a vén fák kérgét:
körte, meggy, szilva, őszibarack.
Apámat régen eltemették,
de fái gyümölcsöt ontanak.

V.

A
MINDENNAPI
POHÁR

ÖREGEMBER

Kicsit biceg. Arca
szakállverte, gyűrött.
Kézfejeére hajdan
szívét tetováta.
Úl most és pipázik,
s elnézi a füstöt,
amit lám: ő küldött
szét a nagyvilágba.

ÖREGJEINK: AZ ÖREGEK

Öregjeink, az öregek,
a vének, aggok, esendők,
öregjeink, a remegők,
a bunda-mamuszos-szívűiek
itt topognak a ház előtt,
vagy a gangon, hol süt a nap,
elhányt filléreinkért ők
mint kincsekért, lehajlanak,
öregjeink: az öregek
megbecsülik a perceket,
míg mi herdáljuk napjaink,
nekik minden perc visszaint,
s visszaintenek mind az évek,
mert szegénykék, ők olyan vének,
öregjeink: az öregek,
ők olyan aggok, esendők,
velük már minden megedett,
csak az a végső, csak az várat,

csak az a vég, csak az nem várhat,
botlanak mindig közelebb,
kiszolgáltatva, szívig fosztva,
minden göröngyben megbotolva,
botolva mindig közelebb
ahhoz a végső pillanathoz,
ami majd végső nyugalmat hoz,
kisebbek, mint a gyerekek,
mégis bennünket féltenek,
mégis miattunk imádkoznak,
kik helyükre hullunk maholnap,
öregjeink: az öregek.

NEVEK PANTEONJA

Árpád,
Árpád,
gazdátlan az
árpád,
gaz veri fel, konkoly,
árpádat,
Árpád.

Endre,
Endre,
vers fejedelme,
szanszkrit kés,
bánat és
lidérces messze
nagy szemed, Endre!

Attila,
Attila:
alvadtvér-
atilla,
atillán vérarany
göngygombok szavaid,
Attila, Attila.

László,
László,
rúg a tatár ló,
de kezében
nem rezeg meg
penna és zászló,
konok varázsló.

Ferenc,
Ferenc,
de messze, de messzi:
az űrben kerengsz,
ablakomban csillag –
sorsunkon
merengsz.

JUHÁSZ FERENCHEZ

Feri, én nevedet megrímeltem.
Isten a tudója, miért tettem.

Gondolok rád sokat – most is, e kései
órán, hogy döfködnek életem kései.

Van egy Tallérom – sakál-kutyám,
ki sárga szemeket mereszt reám.

Kincsem ő, nem zavar fölös nessel.
Jó lenne, hogyha láthatnád egyszer.

Éjféli óra – kísértetek
és cigarettafüst fejem felett.

Mért vagyok magányos, mért vagy
magányos?
Nőket vetkőztet a kalóz-város.

Mért hogy így messziről koccintom
poharam?
Isten a tudója. Éjféli óra van.

Ferenc, még Istenről sem beszéltünk.
Miről is? Mocsárról, amiben élünk.

Nőkről se – mindig az esetleges
nyomasztott: mi vár ránk? holnap mi lesz?

Nem beszéltünk soha múltról, jövőről,
sem a szőlőről, sem szőlőtőről.

Borom sem kóstoltad, mit most a hetven
évedre köszöntök – éltesen Isten!

Megvallom most, mert eddig erről se
esett szó közöttünk – a jószerencse

vezérelt hozzád a zsenyéimmal
az egyetemi felvételi szünetben,

szigorú voltál, de hittem neked,
s a vizsgán égis dicsértelek.

Később tudtam csak: ezért egy évre
űztek a Kőbányai Könnyűfémbe.

Akkor is vigasz – A virágok hatalma
voltál, Ferikém, ojtott vadalma.

Úgy hittem benned, mint soha magamban,
s te mellém álltál – testvér a dalban.

S jártuk mégis külön a nagy mezőt.
Miért is? Bár volnánk még ezelőtt.

Csöpörög az eső. Így futott el húsztíz
jó évünk – vagy száz is? Erről többet tudsz.

Emelem poharam – magamban emelem:
adj erőt, ha kell, hát nélküle, Istenem,
de ha lehet, hát ővele!
Úgy legyen!

ÁGH PISTA IS 60?

Pista, a hatvanod
hogy hetvenkedik!
De lesz még sok jó év –
a kilencvenhatig.
Kapásból ennyit ajánlok –
ingyen.
Nekem is sokba jön, de neked:
minden.

Érték és
mérték lettél,
mint bátyád, mint
egész családod.
Lehet-e sors szebb,
ha magyar,
ennél?
Jó volt, hogy újraszülettél
56-ban
látod.

Rühes békénk se
kényeztetett –
a lövészárkot mind
ásatták velünk.
Ivott az ember, hányt
s belégebedt.
Sikerült
mégis
magunkká lennünk.

Sátán ha kísértett –
angyalod őrzött,
meg a kietlen próba,
mit munkád munkált.
S munkád a napfény,
kis hősök, nagy ősök.
Édes Pistám:
mit félték – te őrzöd.
Sokan ülünk mi
undoros korunkban
borfoltos asztalodnál.

Sok magod volt, s benne
ocsu alig volt,
tisztá mind,
akár az Ohridi tó.
Mondd te is – mondom én:
érdemes volt,
s rábólint, hiszem,
a Mindenható!

MARSALL LACINAK

Laci te!
hallod-e?
jer ide!
jó borra, ciberére,
cica ugrik az egérre:
Laci te,
hallod-e?

De hogy ne töketlenkedjek,
Laci,
csak azt szeretném
mondani:
csütörtökön, mi
tudvalévó, hogy
babonák napja,
várunk Kingával
csülkös babra,
bár tudjuk, a játék
nem babra megy –
ezt nem tudhatja, csak
„egy meg egy”.

Puskaporodat tartsd
szárazon –
ezt úgysem úszod meg majd
szárazon.

Mesélsz majd
pandúrozásról,
mordélyozásról,
vészes ürgékről,
ezer csodáról, mint
Petőfi bácsi Arany Lacinak.

Persze, tudjuk a dörgést,
de így jobban megy a nap,
jobban múlik
az este.

Laci, te beste,
kiról rég már csak
hírekből hallok,
aki, úgy mondják,
valami romaházban lettél
parancsnok,
ahelyett, hogy ország dolgában
Marsallkodnál,
/vagy akár Clintonkodnál,
s minden
lánysegget
megpaskolnál/
öledben persze
egy dög macska,
nem kicsi, sőt
nagyobbacska.

Laci, a meséid
mind igazak,
s az a szép bennük:
a hetedik
te vagy,
bár mindegy, hetedik-,
nyolcadik-e –
kirázza lelkünk a
kor szekere.

Barátom, minket jól
jégre vittek,
de nem Amundsent –
hoki-sztárt keresnek,
éljen a hoki-foci,

éljen a Mici-Maci,
éljen a gól!
Lisztes is azt mondja:
so lebe wohl...

Laci, azt te sem
gondolhatod komolyan,
hogy ne mesélj nekem többet,
komolyan,
hisz annyira vágyom
a mesédre,
Ceausescut is
megöltem volna érte.

Meg én Grósz Maximus
Juliust is, az aprót
/hisz Március ága hajtott/ –
lehetett volna belőle tisztas
apród,
de cafrangol, rangol, nagyzol, bár
alig éri föl
a portálé-ajtót,
s míg mi gebedünk,
küldené ránk
a végrehajtót.

Laci, hát
hallod-e,
jer ide,
jó borra, ciberére,
vagyishát babra,
cica ugrik az egérre,

mint rá a kobra,
Petőfi bácsi tudta ezt:
hic dulce vita est!

BÁNATÚZÓ

Megcsapott egy kis
    semmi bánat,
és most görnyedek,
    mint az állat.

Kottája is van,
    dúdolom halkan,
az is olyan kis
    semmi dallam.

Megcsapott egy kis
    semmi bánat,
s futnék most előled
    és utánad.

A színe bronzos,
    mint a medvének.
Jól beaszalt biz
    Bence kedvének.

Mint egy hátizsák,
    annyit se nyomhat,
mégis, mégis az
    agyagba porlaszt.

Dalocska, úzd el a
bronz-barna medvét,
derítsd föl újra
Bence kedvét!

SÓHAJ

Van egy falu, Akasztó.
Mellette egy halastó.
Potyka, kárász, keszeg benne –
ott /hon?/ lenni de jó lenne!

STOPRA VÁRVA

Spiccvasam elhagytam, s elhagytam a déli harangszót,
arcomon és két sánta cipőm arcán a csavargók
púdere szürkéllik – fáradt vagyok, megpihenek hát...
S lábaim országútján vándorok lesznek a hangyák.

/Kecskemét határában, 1962./

CSAVARGÓÉNEK

Csillag-szemekkel vagy barbár-vakon,
csak menni, menni, havon és napon,
mindig csak menni sugár-szabadon!

Arcod csalánnal veri ki a szél,
indák kötöznek, gáncsol a gyökér,
szemedbe szúr a sunyi falevél.

Azért is menni, sugár-szabadon!

Megkövült gnómok sakkot játszanak,
Van köztük polgár, párttitkár és pap,
lehetnél, mint ők, kisisten és rab...

Mégiscsak menni, sugár-szabadon!

Kövek kivérzik lábad, szemed
porral köpik be a vagány szelek,
szorítsd markodba s őrizd a hited!

Tovább csak, menni sugár-szabadon!

Csillag-szemekkel vagy barbár-vakon
tovább csak, menni, havon és napon,
Földet görgetni lábaink alatt –

Földet görgetni sugár-szabadon!

(1962)

KÉRÉS ISTENHEZ

Akaszton születtem –
vajon hol végzem?
Kárpitozott, szép,
zöld karosszékekben
csücsülök, s konokul
egyre azt kérem
Istentől: jelenjen meg
láng-fehérben,
füst-szakállas arcát
szemmel hadd érjem,
hadd kérdjem sorsomat:
hogyan is végzem?

Akaszton születtem –
nomen est omen?

Rázd fejed, Istenem:
ó, nem, nem, ó nem!

Háború volt éppen –
háború viszen el?

Rázd fejed: nem úgy lesz! –
s megnyugszom, Istenem.

Nyaggatott szegénység –
szegényház várna rám?
Vagy girhes ebként
egy kaptató oldalán
dőlök el remegő
lábszárral, térdrel?

Rázd fejed, Istenem:
ó, nem, nem, ó nem!

Bűnös vagyok Uram,
mégis azt kérem:
ágyban... és párnák közt...
s ha lehet: még nem...
Gyarló vagyok, Uram –
ezt add megérnem!

VISSZATÉRVE A SEMMIBŐL

Egyszer már a semmiből megtértem –
1:0 a javamra, jó fiúk!
1:0 ellened is, Uram-Isten!
bár tudom, ha ezt ki is kerültem,
előbb-utóbb pokolra fut az út.

Kígyó szemek igéznek a homályban,
nincs reggel, csak vizes pizsama.
Pedig vetnek-aratnak a határban, –
ez lett volna az, amire vártam?
minden tegnap békésebb, mint a ma.

Karvalyszemmel figyelek minden pockot,
amivel perceim továbbdöcögnek.
Ihattam újbort, ihattam az óbort,
ritka pillanat volt, mikor jó volt,
mégsem eleget, csak mindig többet.

A füst bodzája buján hajt fölöttem,
árnyékába ültet a gyengeség.
Hisz már a semmiből visszajöttem.
Kik ott jártak velem, egyre többen
gomolyognak fönt, hol a Nap ég.

Volt egy-két szavam e „szép” – világról,
hol, mi él, árvácskaként virít;
mégsem zengedezem semmi másról:
félek, jaj, félek az elmúlástól:
árvácskaként is jó volt lenni itt!

IMMÁRON VAN IDŐM

Panaszra nincs okom:
mi kellett, adatott,
s annál, mit kaptam volt,
én többet adhatok,
gazdag bár nem lettem;

szerettek s szerettem,
s ha sírtam is netán
miatta – köszönöm.
S ki mindig siettem,
immáron van időm
elülni hosszasan,
kortyolva boromat,
füstöt fújva s kicsit
mélázni ezalatt:

Hányszor, hányszor meghalhattam volna!
életem sokszoros ráadás...
Bizony mondom, meg is haltam sokszor,
s új csak az, hogy újból
föltámadva látsz!

ÚJÉVI VERS

Szeretném,
szeretném újból kezdeni
életemet –
feledném,
feledném hullt napjaim,
fölköttem az ötvenet...

Mennyi vidámság,
terv és szándék
hant alatt bennem!
Kifelé megyek bár,
úgy érzem, még
meg sem születtem.

Anyám már meghalt,
de én toporgok
szülőnyílásánál az időnek –
szeretni kéne még,
szeretni kéne még többet!

Szeretni magunk-múlását is,
ha beteltenek a dolgok:
hiszen jussunk a boldogság is.
Ó, csak egy percig
lehetnék boldog!

Mit írtam is volt:
fekete világ,
fekete, kormozott-karmozott ének.
Ó, csak egy percig
ölelne át, mit várnék:
az élet!

Örök Faust, ki
kárhozatot halmoz
kárhozatra,
de fényre mászik,
futós futrinka,
egy pillanatra!

...Szeretném,
szeretném újból kezdeni
életemet,
feledném,
feledném magam-hullását:
mögöttem az ötvenet.

A MINDENNAPI POHÁR

Töltitek, okkal, oktalan,
mivel feneke van.
Megtelik gyorsan a pohár,
s máris üresen áll.

Van kinek temetése van,
újszülött fia van,
ennek meg lakodalmasan
taktust verek magam.

Egyik mind névnapot idéz,
cimborákat keres,
másik az életébe néz,
mint örök alperes.

Van aki a semmire lát,
van ki még arra se,
emezt meg – bár nem volt galád –
megcsalta kedvese.

Más meg azt mondja: mi soha,
soha meg nem halunk!
/bár Platón s Szókratész oda,
s oda Jézus urunk./

Oktalan mégsem telt tehát,
mert mindig van valami,
amivel a sors úgy megáld,
hogy nem bírjuk kimondani,
némán kell hordani,
borba kell fojtani!

LECSUPÁLT SZŐLŐSKERT

Dolgaimban fulladozva
lesem tétlen, hogy pereg az idő.
Mint átalkodott falurossza,
mindig máshonnan kerülök elő.
Pedig mindig csak ugyanonnan –
mindig egy éppen-el-nem-végzett
dolog árnyában kutakodva,
szedve ki üres madárfészket.

Múltamat fosztom. S tán jövőmet.
A jelennel semmi gondom.
Vetem hátamat ködfalú ősznek.
Lecsupált szőlőskert –
rettegem decembert – mégis
borok tüzét mondom.

HOGY HALLGATOK

Sebes és gyenge a szám a szóra,
de nézzétek meg a szemeimet:
távolságok ívén fent vércseszemek,
bagolyszemek, az estét színekre bontók,
habos szájú vadak dülledt szeme,
kérődző tehenek szemgolyójába tömörült
béke,
öszönök indáin virágzó harag, szelídség.

Utálom a fegyelem szögletes giccs-szobrait,
karácsonyfadíszek simaságát,
megúnt csókok merevségét,
félmondattá szerényült gondolatot.

Bocsássátok meg, ha hallgatok,
sebes és gyenge a szám a szóra.
De kérdezzétek szemeimet!

TARTALOM

VERSET ÍRVA/5

I. CINKÉK TÉLI TISZAFÁN

ÖMLIK A KÖD /9
KÁNYÁK /10
VÁRAKOZÁS /11
MOST IS MOST SEM /13
CSIPKE-HIDEGBEN /14
SZEMÉT-KIRÁLY /15
CINKÉK TÉLI TISZAFÁN /16
ÚJÉV UTÁN SZIGLIGETEN /17
A HAVAZÁS MÖGÖTT /18
TÉLI ALKONYON /19
HÓ ÉS BÉKE /21
KÚT /21
SZÓL A VEKKER /23
TAVASZT ÁLMODTAM /24
HÓ ALÓL FŰ /25
MILYEN IDŐ! /26
IDŐVÁLTOZÁSOK /26
LÁNYOK JÖNNEK /27
FÉNYKERESŐ /28
HÚSVÉT /29

II. BÉKE A BARACKFÁK ALATT

MÁTRA, TE LEGNAGYOBB! /33
TÖREDÉK /34
SZARVAS-ÉNEK /35
Hervay Gizella: KETTÉSZELT MADÁR /1978/ /37
TÉL, KÁNAÁN, ESTE /38
MÁRC. 15. 1996. /39
OKTÓBERI VERS /41
HAT HOSSZÚ SOR /42
SÍK HATÁR /42
FOHÁSZ /43
KÉNYSZERMOZGÁS /44

MIRE VÁRSZ KONOKUL? /45
HALADÉK /46
HOGY FÜGGŐLEGESEN TALÁLJON /47
BÉKE A BARACKFÁK ALATT /48
KI MENT MEG A GALAMBOKTÓL? /50

III. VERSEK KATINAK

NŐK /53
HÍVOGATÓ /54
VALLOMÁS /55
LEGYEN! /55
ARCOD /56
ÁLLOK VIRÁGBAN /57
PÜNKÖSD /58
KÉREM ÉRTED A LILIOMOKAT /60
TÜNEMÉNY, KANCSÓ MELLETT /63
SZINDBÁD MESÉIBŐL /65
VÁR A KONYHA /66
HA MARAD ÖRÖMÖD /66
AGGÓDÁS /68
GYÚRÚ NÉLKÜL /68
AZ ÚR SZESZÉLYE /69
SZÁLLONG MÖGÖTTED /70
SZEMPILLA-RÁCSOK MÖGÖTT /71
SZERELMED CSENDES HATALMA /72
KÓRHÁZAT JÁRVA /73
MIHEZ KEZDENÉK... /74
VICSORGOK RÁD /74
KÖZEL VAGY MÁR /75
AMÍG ÁTFORDUL A NAPTÁR LAPJA /75
DERESEDŐK /77
ÚTRA BOCSÁTÓ /78
GYÜMÖLCSELTEVÉS TÉLIRE /79
VÉREDNEK VOLT IGAZA /79
BIZTATÓ /80
VÉN HARPAGON /81
KENYÉR ÉS KÉS /81
SZERETŐK /82

IV. APÁM KERTJÉBEN

NAPÁLDOZÓ /85
NEM ÉRTETTÜK MI /85
EKKOR MÁR /86
KEMÉNY VOLTÁL, APÁM, /86
BÁNT A NAPPÉNY, /87
TE, AKI PAPOK KÖZT /87
ÉLVE LOPTAD EL /88
FEJEM AZ ÖKLÖMÖN, /88
ODA A LEGENDA... /89

V. A MINDENNAPI POHÁR

ÖREGEMBER /93
ÖREGJEINK: AZ ÖREGEK /93
NEVEK PANTEONJA /94
JUHÁSZ FERENCHEZ /96
ÁGH PISTA IS 60? /98
MARSALL LACINAK /99
BÁNATÚZÓ /103
SÓHAJ /104
STOPRA VÁRVA /104
CSAVARGÓ-ÉNEK /105
KÉRÉS ISTENHEZ /106
VISSZATÉRVE A SEMMIBŐL /107
IMMÁRON VAN IDŐM /108
ÚJÉVI VERS /109
A MINDENNAPI POHÁR /111
LECSUPÁLT SZŐLŐSKERT /112
HOGY HALLGATOK /113

Littera Nova Kiadó

1062 Budapest, Lehel út 3/B

Telefon/fax: 349-6769

06-30-212-0996

Felelős kiadó Balázs Tibor

Felelős szerkesztő Utassy József

Készült a váci Nalors Grafika Kft. nyomdájában

Felelős vezető: Nagy Géza ügyvezető igazgató

ISSN 1586-121X

ISBN 963 9212 27 X

00/60+7

ISBN 963-9212-27-X

9 789639 212275

690 Ft

KISS BENEDÉK • A HAVAZÁS MÖGÖTT